

Brno 25. října 2024

Č. j.: MZP/2023/560/383

Sp. zn.: ZN/MZP/2023/560/69

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IV (dříve označeno jako VII, dále v textu jako „MŽP OVSS IV“ nebo také „ministerstvo“), v rámci své působnosti vymezené ustanovením § 4 a § 4a ve spojení s ustanovením § 22a zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, (dále také „geologický zákon“) a ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále „horní zákon“) ve spojení s § 34 odst. 1 a 2 téhož zákona, po provedeném správním řízení **rozhodlo** o žádosti České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů se sídlem Dlážďená 6, Praha 1, IČO 66000769 (dále jen „žadatel“ nebo „SURA“), ve věci stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry (dále „PÚZZK“) pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – lokalita „Hrádek“,

takto:

Ministerstvo v souladu s § 4a odst. 2 geologického zákona ve spojení s § 22a odst. 1 téhož právního předpisu zadavateli, **České republiky – Správě úložišť radioaktivních odpadů**, Dlážďená 6, Praha 1, IČO: 66000769

stanovuje průzkumné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Hrádek

s platností tohoto PÚZZK do 31.12.2032

pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – **etapa vyhledávání.**

PÚZZK Hrádek se v souladu s ustanovením § 4a geologického zákona vymezuje na povrchu terénu uzavřeným geometrickým obrazcem s pěti vrcholovými body (body č. 1 – č. 8). Plocha PÚ je vyznačená v mapě, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí.

PÚZZK Hrádek se nachází v kraji Vysočina (CZ061) se středem tohoto území cca 1 km zjz.-z. od Jihlavy. PÚZZK Hrádek je z velké části situováno na území okresu Jihlava (CZ0615), menší části v okrese Pelhřimov (CZ0614). Stanovené PÚZZK zahrnuje katastry obcí Boršov, Cejle, Dolní Cerekev, Hojkov, Milíčov, Mirošov, Rohozná a Nový Rychnov a jeho celková plocha je 35,076991 km².

PÚZZK Hrádek – zeměpisné souřadnice vrcholů v souřadnicovém systému JTSK:

vrchol	X (m)	Y (m)
1	684 910,00	1 127 950,00
2	681 400,00	1 127 950,00
3	678 924,00	1 130 904,00
4	678 908,00	1 132 692,00
5	678 913,00	1 133 013,00
6	681 920,00	1 135 130,00
7	682 460,00	1 135 400,00
8	685 650,00	1 131 650,00

Výpočet ploch PÚZZK Hrádek, připadajících na jednotlivá k.ú.:

Obec (k.ú.)	KÓD obce	KÓD k.ú.	Podíl plochy v k.ú.	
Boršov (Boršov)	586927	608009	0,382796 km ²	1,091302 %
Cejle (Cejle)	586978	617407	1,230298 km ²	3,507421 %
Cejle (Hutě)	586978	617423	5,919809 km ²	16,876617 %
Dolní Cerekev (Dolní Cerekev)	587044	628875	4,346752 km ²	12,392031 %
Hojkov (Hojkov)	587150	640697	6,419174 km ²	18,300242 %
Milíčov (Milíčov u Jihlavy)	587524	694894	2,977317 km ²	8,487948 %
Mirošov (Mirošov u Jihlavy)	587532	695459	0,538663 km ²	1,535658 %
Rohozná (Rohozná u Jihlavy)	587796	740497	7,189461 km ²	20,496231 %
Nový Rychnov (Řeženčice)	548464	707881	0,332312 km ²	0,947378 %
Nový Rychnov (Nový Rychnov)	548464	707881	5,740410 km ²	16,365172 %
CELKEM			35,076991 km²	100,0 %

V ploše stanoveného PÚZZK není podána žádná žádost o udělení předchozího souhlasu k podání návrhu na stanovení nebo rozšíření dobývacího prostoru, v současné době ale do plochy PÚZZK okrajově zasahuje dobývací prostor Boršov ID 70566 stanovený pro těžbu výhradního ložiska kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu Boršov (ev.č.lož. 3 043800).

Podmínky projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací v PÚZZK Hrádek:

1. Žadatel je při projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací povinen dodržovat ustanovení horního zákona, zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a geologického zákona a souvisejících obecně závazných právních předpisů a respektovat zájmy chráněné zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, zákonem č. 289/2005 Sb., o lesích, v platném znění a zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění.
2. Ještě před zahájením technických a technologických prací předloží žadatel projekt geologických prací, který bude vyhotoven v podrobnostech stanovených vyhláškou č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, a zaslán Krajskému úřadu Kraje Vysočina podle § 6 odst. 3 geologického zákona k vyjádření.
3. Při provádění konkrétních geologických prací spojených se zásahem do pozemku budou o těchto zásazích informovány vedle vlastníků pozemků rovněž obce, na jejichž katastrálním území má ke konkrétnímu zásahu do pozemku dojít.

4. Při sestavování projektu geologických prací budou plánované kopné práce, vrtné práce a doprava přednostně soustředěny mimo maloplošná zvláště chráněná území, plochy ÚSES a mimo lokality s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Průzkumné práce budou prováděny tak, aby byl jejich vliv na uvedené hodnoty území minimalizován.
5. Žadatel poskytne dotčeným obcím, Krajskému úřadu kraje Vysočina a ministerstvu informace o zjištěných skutečnostech, které mohou ovlivnit další rozvoj obcí, bezpečnost a zdraví občanů nebo ochranu životního prostředí (ověření zdrojů podzemní vody, anomální koncentrace škodlivin apod.).
6. Žadatel je povinen platit každoročně úhradu z plochy průzkumného území, která je příjmem obcí. Způsob výpočtu poplatků, termín úhrady a jeho výši určuje § 4b geologického zákona. K tomu si žadatel před každou platbou ověří na příslušném katastrálním úřadu aktuální stav katastru obce. O případných změnách informuje též ministerstvo.
7. V případě, že žadatel zadá provedení geologických prací jiné organizaci, zůstává odpovědný za dodržení podmínek jejich provedení.
8. Žadatel oznámí ministerstvu a Krajskému úřadu kraje Vysočina skutečnosti zjištěné při průzkumných pracích, které by mohly výrazně ovlivnit Zásady územního rozvoje dotčených krajů nebo veřejné mínění v širším regionu (havárie, ohrožení životního prostředí) a bude je neprodleně informovat o nenadálých událostech týkajících se PÚZZK.
9. V případě, že žadatel ukončí geologické práce a jejich vyhodnocení před uplynutím lhůty platnosti tohoto rozhodnutí, nebo nehodlá práce provádět, oznámí tuto skutečnost ministerstvu.

Kontrolu provádění geologických prací a dodržování podmínek rozhodnutí provádí ministerstvo. Porušování povinností vyplývajících z tohoto rozhodnutí může být sankcionováno podle § 20 geologického zákona.

O d ů v o d n ě n í

I.

K obsahu návrhu

Ministerstvo obdrželo dne 28.02.2023 žádost České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů (SURA), o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – lokalita „Hrádek“ (dále jen PÚZZK Hrádek), a to pro etapu vyhledávání s navrhovanou dobou trvání geologických prací 2024 – 2032. V žádaném rozsahu průzkumného území žadatel předpokládá provedení průzkumných prací, jejichž cílem bude zjištění výskytu a pravděpodobného rozsahu geologických struktur nebo podzemních prostorů vhodných pro konkrétní zásah do zemské kůry.

Navrhované průzkumné území o výměře 35,076991 km² je vymezeno v kraji Vysočina mezi městysy Dolní Cerekev a Nový Rychnov. PÚZZK je situováno na území okresů Jihlava a Pelhřimov. Jeho plocha je dle návrhu vymezena nepravidelným mnohoúhelníkem, jehož vrcholové body jsou formou souřadnic uvedeny ve výrokové části tohoto rozhodnutí. Podle geomorfologického členění reliéfu území PÚZZK Hrádek náleží do podsoustavy Českomoravská vrchovina, celku Křemešnická vrchovina, podcelku Pacovská pahorkatina, okrsku Rohozenská

kotlina a podcelku Humpolecká vrchovina, okrsků Čeřínek, Vyskytenská pahorkatina a okrajově i Křemešnická vrchovina. Na území je také zastoupen celek Křižanovská vrchovina, podcelek Brtnická vrchovina, okrsek Třeštská pahorkatina. V případě vrchu Čeřínek jde o pravidelnou kvádrovitou vyvýšeninu s plochým vrcholem, omezenou na všech stranách výraznými svahy, tvořenou granitoidy, na vrcholu granitoidní skalky a balvany s kryogenními tvary. Nejvyššími body jsou kóty Čeřínek (761 m n. m.), Mešnice (753 m n. m.) a Čertův hrádek (714 m n. m.). Převážná část PÚZZZK spadá do povodí řeky Jihlavy. Směr odtoku povrchových vod je zde generelně k J–JV. Mezi hlavní vodní toky patří od jihu Hraniční potok, říčka Rohozná a její přítoky, Dolnohuťský potok, Hornohuťský, resp. Huťský potok. K SSZ–S odvodňuje území Hojkovský potok a Milíčovský potok.

K návrhu průběhu hranic PÚZZZK žadatel uvedl, že hranice a rozsah navrhovaného PÚZZZK byly voleny s ohledem na míru znalosti geologické a hydrogeologické situace dané lokality získané jak z archivních dat, tak z výsledků prací v rámci předchozích projektů realizovaných pro účely výběru vhodného geologického prostředí pro lokalizaci potenciálního hlubinného úložiště radioaktivních odpadů. Za účelem umístění úložiště do co nejstabilnějšího horninového prostředí bylo pro PÚZZZK vybráno území, které je litologicky a geologickou stavbou homogenní. Jeho hranice vycházejí z rozsahu tzv. perspektivních území pro geologické projektové práce (tzv. homogenních bloků), která byla definována na základě rešeršních prací a nově provedených terénních výzkumů. Plošný rozsah těchto dvou sousedících území je dán požadavky SÚRAO na velikost podzemního areálu HÚ vč. potřebné rezervy. Návrh PÚZZZK je tímto územím opsán, s přihlédnutím k potenciálně vhodným partím horninového masivu v jejich bezprostředním okolí a k blízkým horninovým nebo zlomovým strukturám, které je nutno průzkumnými pracemi podrobně popsat. Hranice území byly dále voleny tak, aby se území PÚZZZK vyhýbalo významným zlomovým strukturám ve vzdálenosti alespoň několika set metrů, v závislosti na předpokládané velikosti a sklonu daných zlomů, neboť zlomové struktury obvykle oslabují soudržnost horninového masivu a mohou tvořit preferenční cesty pro pohyb fluid. Tato kritéria byla sledována jak na povrchu, tak extrapolována do hloubky plánovaného úložiště.

Samotné hranice PÚZZZK byly v dané oblasti vedeny tak, aby v dostatečném rozsahu pokryly zájmový masív granitu typu Čeřínek a jeho kontakty s granity typu Eisgarn. Místy zahrnuje i menší výskyty metamorfovaných hornin - zejména ker migmatitů, jen vzácně se jedná o výskyty s předpokládaným hloubkovým dosahem vyšších desítek metrů. Lomové body respektují rozsah předpokládaných homogennějších horninových bloků s dostatečným přesahem pro zajištění průzkumu okrajových částí a hranic, jejichž geometrie se obvykle s hloubkou mění. Severní hranice a lomové body (1-2) jsou stanoveny dle předpokladu homogenity masivu a severovýchodní hranice dle rozsahu granitu typu Čeřínek, na severovýchodní straně (lomové body 2-3) dle rozsahu granitu typu Čeřínek a dosahu dílčích zlomů souvisejících se zlomovou zónou Dolnohuťského potoka. Na jihovýchodní straně území jsou lomové body (4-7) a hranice stanoveny s přihlédnutím k hranici rozsahu tělesa granitů typu Čeřínek a přítomnosti okrajového zlomu. Na jihozápadní straně je hranice (lomové body 7-8) vedena s přesahem tak, aby bylo možné v rámci průzkumu osvětlit význam tzv. rohozenského zlomu. Na západní straně polygonu (lomové body 8-1) jde o zahrnutí zlomů SSV-JJZ a S-Z orientace a prokázání jejich významu. Definované průzkumné území je takto v naprosté většině situováno do různých variet granitů, tedy magmatických hornin, které na rozdíl od hornin metamorfovaných nevykazují plošně planární stavby a jsou tak nejbliže k definici homogenního prostředí.

Pokud jde o předpokládaný rozsah průzkumných prací, dle návrhu bude provedeno geologické mapování navrhovaného PÚZZZK v měřítku 1: 10 000. Součástí prací na mapě 1: 10 000 je rešeršní práce, příprava topografických podkladů, databázových struktur a GIS, vlastní geologické mapování, geologická dokumentace, strukturální analýza, laboratorní práce, sestavení

vlastní mapy, textových vysvětlivek a databáze dokumentačních bodů. Obsahem výstupu v podobě geologické mapy bude interpretace rozsahu a vzájemných vztahů jednotlivých horninových těles a průběh hranic mezi nimi na zemském povrchu, a to včetně hornin kvartérního pokryvu a antropogenních uloženin. Další součástí průzkumných prací bude hydrogeologické mapování PÚZZK v měřítku 1:10 000 pro konstrukci hydraulických a transportních 3D modelů. Dále bude prováděn geofyzikální průzkum pro lokalizaci a sledování průběhu tektonických linií na povrchu i v hloubce masivu, fyzikálnímu rozlišení zastoupených variet hornin a sledování jejich skrytých rozhraní, stanovení mocnosti zvětralinového nebo sedimentárního nadloží a přítomnost zvodnělých struktur, a to především s cílem identifikovat homogenitu horninového masivu v hloubce řádově stovek metrů, upřesnit geologickou stavbu a definovat litologické a tektonické hranice a jejich charakter a charakterizovat hloubku zvětrávání a homogenitu povrchu podloží hornin.

Součástí průzkumných prací budou rovněž vrtné a kopné práce. Hlavním cílem vrtného průzkumu je zjištění strukturně-geologických a hydrogeologických charakteristik, ověření charakteru hlavních tektonických linií a deskripce horninového masivu v hloubce případného úložiště a jeho podloží. Vrtné práce předpokládají testování prováděné ve vrtech hloubek 20 až 100 metrů určených pro ověření hydraulických vlastností mělkých kolektorů a pro následný monitoring režimu mělkých zvodní, dále vrty délky do 300 m s cílem charakterizovat zejména zlomy, jejich výplň, postižení v okolí, hydrogeologické a geochemické parametry a dále chování puklinových systémů v hloubkách pod 200 m, dále vrty svislé hloubky cca 500–600 m, lokalizované do homogenní čerstvé horniny, určené pro výzkum hornin na úrovni úložiště a hlubší vrt určený pro ověření charakteru hornin v podloží úložiště. Průzkumné rýhy realizované kopnými pracemi jsou určeny ke zpřesnění geologické mapy a dalších účelových map v území PÚZZK, zejména pak ke zjištění mocnosti tektonických zón, jejich směru, sklonu, mineralogické výplně a dynamiky tektonických procesů, charakteristiky zvětralinového pláště a půdního profilu a ověření geofyzikálních a morfostrukturních anomálií.

Inženýrskogeologický průzkum bude lokalizován do plochy uvažovaného umístění povrchového areálu případného budoucího úložiště. Předmět průzkumu a podrobná metodika bude určena tak, aby průzkum poskytl potřebné inženýrskogeologické podklady pro návrh stavby a eliminaci geologických rizik souvisejících se změnou stavu horninového prostředí v zájmové oblasti v krátkém i v dlouhém časovém horizontu.

Geologické průzkumné práce budou prováděny podle schváleného projektu geologických prací, který bude dle návrhu zpracován po případném stanovení PÚZZK (jednou z příloh k projektu geologických prací je dle vyhlášky č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, i rozhodnutí o stanovení PÚZZK, proto ani projekt nemůže být vypracován dříve, než je stanoveno PÚZZK - viz níže v další části odůvodnění).

II.

K průběhu správního řízení

Na základě předloženého návrhu oznámilo ministerstvo zahájení správního řízení všem známým účastníkům řízení a dotčeným správním orgánům (dále též DO), a to sdělením ze dne 20.03.2023, č.j. MZP/2023/560/483. Ministerstvo současně určilo účastníkům řízení a DO lhůtu k vyjádření a podání vlastních návrhů k předmětu řízení, a to v délce 60 dnů. Při určení lhůty ministerstvo zohlednilo především odbornou náročnost problematiky a objem dokumentů přiložených žadatelem k návrhu, které byly účastníkům a DO k případnému vyjádření rovněž poskytnuty.

Dne 27.03.2023 bylo na ministerstvo doručeno oznámení Mgr. et Bc. Luboše Klimenta, advokáta, o převzetí zastoupení všech dotčených obcí ve správním řízení. Tuto skutečnost doložil plnými mocemi dotčených obcí.

Z dotčených správních orgánů se v určené lhůtě (29.03.2023) k návrhu vyjádřil Obvodní báňský úřad pro území krajů Libereckého a Vysočina (č.j. SBS 13310/2023), který nevznesl proti návrhu námitek.

Dne 24.04.2023 podal právní zástupce dotčených obcí stížnost dle § 175 odst. 1 správního řádu proti nesprávnému a nezákonnému postupu správního orgánu. Tuto stížnost právní zástupce dále doplnil podáním ze dne 05.05.2023. Ke stížnosti i k doplnění stížnosti vydalo ministerstvo vyjádření ze dne 20.06.2023, ve kterém ministerstvo uvedlo, že samotnou stížnost, jakkoli podanou dle § 175 odst. 1 správního řádu, považuje ve shodě s ustanovením § 37 odst. 1 správního řádu podle jejího obsahu za připomínky k zahájenému správnímu řízení a jednotlivé body stížnosti budou vypořádány v rozhodnutí ve věci.

Dne 05.05.2023 bylo na ministerstvo doručeno vyjádření odboru životního prostředí Magistrátu města Jihlavy (č.j. MMJ/OŽP/56868/2023-Ru), který se jako DO k žádosti vyjádřil v rámci své věcné a místní příslušnosti z hlediska zájmů hájených podle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „lesní zákon“), dále podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) a nakonec i dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“). Z hlediska zájmů hájených výše uvedenými zákony, k jejichž ochraně je kompetentní Magistrát města Jihlavy, upozornil tento na problematiku zásahu v lesních porostech oslabených kůrovcovou kalamitou, z hlediska ZOPK upozornil na četnost maloplošných zvláště chráněných území, přírodní park Čerřínek a lokalitu NATURA 2000. Dále upozornil na prvky regionálního ÚSES a velké řady významných krajinných prvků. Z hlediska zájmů hájených vodním zákonem upozornil Magistrát na pásmo hygienické ochrany III. stupně – povodí řeky Jihlavy k profilu čerpací stanice Rantířov, které není v žádosti uvedeno. Na závěr svého vyjádření Magistrát konstatuje, že dle předložených podkladů není možné přesně lokalizovat navrhované zásahy a nelze tedy vyloučit jejich negativní vliv na zájmy hájené zákony v oblasti životního prostředí, jejichž ochrana je v kompetenci Magistrátu města Jihlavy.

Obdobné vyjádření doložil odbor životního prostředí Městského úřadu Pelhřimov (č.j. MPe/OŽP/528/2023-2), který žádost posoudil dle složkových zákonů, týkajících se ochrany přírody a krajiny, ochrany zemědělského půdního fondu, ochrany PUPFL, ochrany ovzduší, odpadového hospodářství a vodního hospodářství a uvedl jednotlivé zákonné podmínky za kterých lze provádět průzkumné práce. Z hlediska ochrany přírody a krajiny požaduje odbor životního prostředí Městského úřadu Pelhřimov v dalším stupni přípravy stavby postupovat s co největším ohledem na ochranu zájmů chráněných ZOPK a dále požaduje posouzení záměru dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA).

Dále se k návrhu vyjádřilo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (č.j. MPO 32586/2023), které z pozice DO vyjádřilo s návrhem souhlas bez dalších připomínek a konstatovalo, že předložený záměr je v souladu s aktualizovanou Konceptí nakládání s radioaktivními odpady a s vyhořelým jaderným palivem, s Plánem činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2023, tříletý a dlouhodobý plán a s aktualizovanou Politikou územního rozvoje České republiky, kteréžto koncepční materiály byly jmenovitě schváleny usneseními vlády české republiky.

K návrhu se dále vyjádřil z pozice DO Krajský úřad Kraje Vysočina (č.j. KUJI 51124/2023 OZPZ 179/2023) sdělením, které má povahu předběžné informace dle § 139 správního řádu, a to za úseky ochrany přírody a krajiny, státní správy lesů, ochrany a hospodárného využívání nerostného bohatství, ochrany zemědělského půdního fondu a vodního hospodářství. Obdobně

jako odbory životního prostředí městských úřadů uvedl zákonné podmínky pro provádění průzkumných prací. Ve svém sdělení Krajský úřad Kraje Vysočina dále poukázal na existenci prvků Územního systému ekologické stability regionální úrovně, Evropsky významné lokality, řadu maloplošných zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem, významných krajinných prvků, výskyt zvláště chráněných druhů živočichů v předmětné lokalitě, ale i hodnotného krajinného rázu chráněného statutem přírodního parku Čerřínek a opět upozornil na zákonné povinnosti stanovené na jejich ochranu. Dále krajský úřad upozornil na existenci výhradních ložisek a poddolovaných území a také na existenci ochranného pásma - pásma hygienické ochrany III. stupně - povodí řeky Jihlavy k profilu čerpací stanice Rantířov. S ohledem na skutečnosti uvedené ve svém sdělení požaduje Krajský úřad Kraje Vysočina, aby ministerstvo při poměrování intenzity veřejných zájmů v navrženém PÚZZK Hrádek, v případě, že rozhodne o jeho stanovení, zahrnuje v tomto správním aktu:

- A. Podmínky, na které bude vázáno vyhodnocení pořadí vhodných lokalit,
- B. Podmínky vztažené k realizaci prací spojených se zásahem do pozemku prováděných pomocí strojních mechanismů a zařízení (strojní vrtné práce hlubší než 30 m, strojní vrtné práce, jejichž celková délka přesahuje 100 m lze realizovat pouze dle projektu geologických prací, k němuž krajský úřad musí vydat vyjádření dle § 6 odst. 3 geologického zákona)

Krajský úřad Kraje Vysočina dále podrobněji rozepisuje uvedené podmínky, na což bude ministerstvo reagovat níže v další části odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Dne 15.05.2023 požádal právní zástupce dotčených obcí o možnost konání veřejného ústního jednání a zároveň požádal o prodloužení lhůty pro vyjádření do 15.06.2023, čemuž ministerstvo usnesením ze dne 19.05.2023, č.j. MZP/2023/560/840 vyhovělo.

Dne 01.06.2023 se vyjádřily k předmětu řízení účastníci řízení z řad obcí, na jejichž katastrálních územích má být průzkumné území stanoveno. Učinily tak prostřednictvím svého společného zmocněného právního zástupce. Pokud jde o uplatněné připomínky a námitky, k těmto se ministerstvo vyjádří v další části odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Na základě posouzení obsahu návrhu a uplatněných připomínek účastníků vyzvalo ministerstvo pod č.j. MZP/2023/560/1048 ze dne 15.06.2023 žadatele k doplnění žádosti, mimo jiné o dokumenty, které nejsou přiložené k návrhu, ačkoli jsou jako jeho příloha uvedené, o doplnění vyhodnocení vlivu navrženého PÚZZK Hrádek na předmět ochrany přírodního parku Čerřínek, o doplnění žádosti o vyhodnocení vlivu navrhovaného PÚZZK na pásma hygienické ochrany III. stupně - povodí řeky Jihlavy k profilu čerpací stanice Rantířov, která nebyla v žádosti uvedena, o podrobné zdůvodnění průběhu hranic navrhovaného PÚZZK, o doplnění předpokládaného vlivu PÚZZK na zemědělský půdní fond, o rámcové parametry budoucího úložiště, o doplnění vlastního textu o kritéria a důvody výběru lokality „Hrádek“ mezi 4 preferované lokality, o doplnění žádosti o vyhodnocení vlivu průzkumných prací vzhledem k faktu, že lokalita spadá do oblasti s vysokým výskytem radonu a konkrétnější specifikaci plánovaných průzkumných prací. Za tímto účelem určilo ministerstvo lhůtu 60 dnů, přičemž na dobu doplňování návrhu přerušilo usnesením ze dne 15.06.2023, č.j. MZP/2023/560/1049 vedené správní řízení.

Dne 02.08.2023 byl podáním žadatele (SURA0-2023-4621) návrh v požadovaném rozsahu doplněn a v řízení bylo pokračováno. Ministerstvo rozeslalo dne 14.08.2023 pod č.j. MZP/2023/240/1422 doplnění návrhu všem účastníkům a DO k vyjádření s určením lhůty 30 dnů. Dne 08.09.2023 se k doplnění žádosti vyjádřily dotčené obce. K připomínkám a námitkám uvedeným v obsahu vyjádření dotčených obcí se ministerstvo vyjádří v další části tohoto odůvodnění.

Na základě žádosti dotčených obcí bylo k návrhu na stanovení PÚZZK Hrádek dopisem ministerstva ze dne 18.10.2023 č.j. MZP/2023/240/1946 nařízeno ústní jednání s přítomností veřejnosti, které se konalo dne 13.11.2023 v prostorách Kulturního domu (Sportovní haly) v Dolní Cerekvi. Sdělením ze dne 31.10.2023 uvedl Obvodní báňský úřad pro území krajů Královéhradeckého, Pardubického, Libereckého a Vysočina, že k uvedenému záměru nemá námítky a zároveň se omluvil z účasti na nařízeném ústním jednání. Průběh samotného ústního jednání byl zaznamenán v protokolu č.j. MZP/2023/240/2217. K jednotlivým protokolovaným návrhům a námítkám uvedeným v průběhu ústního jednání se ministerstvo vyjádří v další části odůvodnění. Z hlediska dalšího průběhu správního řízení je podstatné, že ze strany právního zástupce dotčených obcí byla vznesena obecně formulovaná námítka podjatosti ministerstva z důvodu subordinačního vztahu ministerstva a České geologické služby, která má jako odborný subjekt současně konat některé geologické práce pro žadatele. Námítka byla podáním právního zástupce dotčených obcí ze dne 01.12.2023 blíže specifikována. O námítce podjatosti rozhodl ministr životního prostředí tak, že jako přímý nadřízený usnesením ze dne 25.01.2024, č.j. MZP/2023/290/1384, shledal nepodjatým ředitele odboru výkonu státní správy IV. Vůči tomuto usnesení podal právní zástupce dotčených obcí rozklad, který byl předložen k projednání rozkladové komisi ministra životního prostředí. Dne 10.06.2024 vydal ministr životního prostředí pod č.j. MZP/2024/290/268 rozhodnutí, kterým rozklad zamítl a napadené usnesení ministra ze dne 25.1.2024 potvrdil. Následně rozhodl ředitel odboru výkonu státní správy IV usnesením ze dne 25.06.2024 č.j. MZP/2024/240/1437 o tom, že ani žádná z úředních osob zařazených na odboru výkonu státní správy IV a konajících úkony v tomto správním řízení není v dané věci podjatá. Proti tomuto usnesení podal opět dne 10.07.2024 právní zástupce dotčených obcí rozklad, který byl dne 16.07.2024 postoupen sekretariátu rozkladové komise a do vydání tohoto rozhodnutí nebyl vyřešen. Vzhledem k tomu, že odvolání proti tomuto usnesení obecně nemá odkladný účinek (§ 76 odst. 5 správního řádu), nebrání tato skutečnost vydání rozhodnutí ve věci.

Na uvedeném základě bylo účastníkům řízení a dotčeným orgánům dopisem ministerstva ze dne 08.07.2024, č.j. MZP/2024/240/1609 oznámeno, že ministerstvo shromáždilo veškeré podklady pro rozhodnutí o předloženém návrhu, přičemž stanovilo pořádkovou lhůtu 15 dnů k možnosti vyjádření se k podkladům. Ve stanovené pořádkové lhůtě bylo na ministerstvo doručeno vyjádření dotčených obcí, přičemž v rámci vyjádření dle § 36 odst. 3 správního řádu odkázal zástupce dotčených obcí na své předchozí námítky a doplnil je o materiál „Biologický screening vybraných lokalit pro umístění HÚ, Lokalita Hrádek, Technická zpráva 719/2023, Autoři Lenka Šikulová a kol.“ (pozn. ministerstva – jedná se o dokument zpracovaný pro žadatele v rámci paralelního biologického průzkumu lokality).

Dne 23.10.2024 byla ministerstvu doručena „Druhá námítka systémové podjatosti“, kterou podal za dotčené obce (a spolek 2.Alternativa a paní Ludmilu Fučíkovou) jejich právní zástupce. K vypořádání této námítky se ministerstvo vyjádří níže v odůvodnění tohoto rozhodnutí.

III

Přípustnost návrhu a splnění podmínek řízení

Ministerstvo se před meritorním posouzením návrhu na stanovení PÚZZK Hrádek v první řadě zabývalo splněním procesních podmínek pro vedení řízení v dané věci, potažmo pak pro rozhodnutí ve věci samé. Přitom se nad rámec základního posouzení vlastní kompetence zabývalo podrobněji otázkou rozhodné právní úpravy, přičemž tak učinilo v zájmu vypořádání první skupiny námitek účastníků řízení z řad dotčených obcí, které požadují, aby byla žádost o stanovení PÚZZK Hrádek zastavena dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu a podaná žádost byla odložena, neboť k jejímu vyřízení není příslušný žádný správní orgán. Dle názoru obcí je stávající legislativa zastaralá, přičemž i zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, předpokládá pro

uvedená řízení zvláštní právní úpravu, která ke dni podání žádosti neexistuje. Ustanovení § 34 horního zákona, o který se žádost opírá, je dle názoru dotčených obcí obecnou úpravou, a tedy nikoli zvláštní právní úpravou, kterou pro tento typ řízení § 108 odst. 4 atomového zákona předpokládá. Obce poukazují na příslušný legislativní návrh, který počítá se širším rozsahem práv účastníků řízení souvisejících se stanovením průzkumného území a požadují, aby byla žádost odmítnuta a správní řízení zastaveno. Postup žadatele, který podává svou žádost krátce před schválením nové právní úpravy, považují dotčené obce za účelový a upozorňují, že účast dotčené veřejnosti v řízení o stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech bude při akceptaci této neaplikovatelné právní úpravy navždy vyloučena. Proces výběru lokality pro trvalé uložení radioaktivního odpadu tak bude dle dotčených obcí jednou provždy zatížen zásadní vadou, která poškodí důvěryhodnost všech dalších kroků v tomto projektu.

Pokud jde o věcnou příslušnost k rozhodnutí o podaném návrhu, tato náleží dle § 4a odst. 2 geologického zákona ministerstvu. Námitky některých z účastníků řízení o systémové podjatosti všech úředních osob ministerstva byly před rozhodnutím o věci samé řádně vypořádány s tím, že úřední osoby účastné na rozhodování o věci samé nebyly shledány podjatými (viz výše k průběhu správního řízení).

Pokud jde o námitky nepřipustnosti návrhu, uplatněné dotčenými obcemi, jsou tyto dle názoru ministerstva na základě níže uvedeného nedůvodné. Stejně tak ministerstvo odmítá názor dotčených obcí, že z pohledu předložených tvrzení a navržených důkazů je tato věc (řízení) naprosto odlišná od dříve rozhodovaných žádostí. Dle dotčených obcí z těchto příčin i předcházejících rozhodnutí soudů nelze brát jako důvod pro vyhovění žádosti v této věci, neboť byla sice řešena věc mezi týmiž účastníky, nicméně obsahově jde o věc výrazně odlišnou. Toto tvrzení ministerstvo odmítá, obsahově se stále jedná o stanovení průzkumného území za účelem výzkumu prostředí pro posouzení vhodnosti lokality pro možné vybudování hlubinného úložiště. V první řadě nelze podaný návrh na stanovení PÚZZK Hrádek hodnotit jako nepřipustný. Ustanovení § 34 horního zákona, na který obce poukazují, definuje pro potřeby horního zákona pojem „zvláštní zásahy do zemské kůry“, mezi které náleží ve smyslu § 34 odst. 1 písm. b) rovněž ukládání radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva v podzemních prostorech, přičemž současně odkazuje v ustanovení § 34 odst. 2 na přiměřené použití obecných institutů horního zákona, pokud jde o tyto definované zvláštní zásahy do zemské kůry. Co do průzkumu odkazuje toto ustanovení na § 11 horního zákona, dle kterého lze průzkumné práce pro zvláštní zásahy do zemské kůry provádět pouze v průzkumném územím stanoveném podle zvláštního právního předpisu, kterým je dle odkazu pod čarou zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (geologický zákon). Vlastní pravidla postupu stanovení PÚZZK tedy horní zákon neobsahuje.

Pokud atomový zákon předpokládá pro postup při stanovení PÚZZK zvláštní právní úpravu, pak touto úpravou nebyl ke dni podání žádosti horní zákon, nýbrž geologický zákon. Ustanovení § 4 upravuje požadavky na obsah žádosti o stanovení průzkumného území a další související povinnosti, jejichž splnění je podmínkou dalšího projednání příslušné žádosti, přičemž tyto požadavky se ve smyslu § 4 odst. 8 geologického zákona vztahují rovněž na žádosti o stanovení PÚZZK. Vlastní postup stanovení průzkumného území pak upravuje § 4a geologického zákona, přičemž dle § 22a geologického zákona se při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry podle zvláštních právních předpisů postupuje **obdobně** jako podle § 4a a § 4b geologického zákona.

Z těchto pravidel je tedy zřejmé, že právní úprava účinná ke dni podání žádosti umožňovala požádat o průzkumné území ke zvláštním zásahům do zemské kůry s komplementární povinností ministerstva o této žádosti věcně rozhodnout, přičemž zvláštní zásahy do zemské kůry pro účely

vybudování hlubinného úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva nebyly z tohoto okruhu žádným způsobem vyňaty, a to ani v důsledku § 108 odst. 4 atomového zákona. Ostatně ustanovení § 3 odst. 1 dotčenými obcemi akcentovaného zákona č. 53/2024 Sb., o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu, který nabytí účinnosti dnem 01.07.2024, nadále odkazuje na obecný postup stanovení PÚZZK dle geologického zákona. Lze poukázat podpůrně na ustanovení § 9 odst. 1 téhož právního předpisu, dle kterého se řízení o stanovení PÚZZK, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle dosavadních právních předpisů. Toto ustanovení jednak potvrzuje, že i přede dnem nabytí účinnosti uvedeného zákona bylo možné podat žádost o stanovení PÚZZK pro vybudování hlubinného úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva, jak je uvedeno výše, jednak současně určuje, že tato dříve zahájená správní řízení mají být dokončena podle dosavadní právní úpravy, tedy dle právní úpravy zejména geologického zákona.

K této námitce lze také zdůraznit, že v řízení o stanovení PÚZZK jsou dotčené obce účastníky řízení, přičemž ministerstvo ve snaze vyjít vstříc jejich zájmům z vlastní iniciativy postupovalo tak, jak předpokládal legislativní návrh zmíněného zákona č. 53/2024 Sb., o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu, přičemž ústní jednání bylo nařízeno s přítomností veřejnosti a konáno v městysi Dolní Cerekev (srov. § 3 odst. 2 zákona 53/2024 Sb.) ke konečné podobě návrhu poté, kdy bylo všem účastníkům řízení umožněno podrobně se seznámit s podklady řízení ve lhůtě 60, resp. 30 dnů (srov. § 3 odst. 3 zákona 53/2024 Sb.), které byly nadto ministerstvem k žádosti dotčených obcí prodlužovány (srov. § 3 odst. 4 zákona 53/2024 Sb.).

Je tak zřejmé, že návrhu dotčených obcí, aby byla žádost o stanovení PÚZZK zamítnuta, nebo opětovně podána a projednána až za účinnosti nové právní úpravy, nelze vyhovět, přičemž žádost o stanovení PÚZZK Hrádek je přípustná a způsobilá k věcnému projednání a rozhodnutí. Ministerstvo vyšlo v rámci fakultativního postupu, který mu byl dosavadní právní úpravou umožněn, zájmům dotčených obcí vstříc, přičemž nelze mít za to, že by obce byly v tomto procesu absencí posléze přijatého a účinného zákona č. 53/2024 Sb. jakkoli poškozeny na svých procesních právech.

Konečně ministerstvo před projednáním věci ověřilo, že žadatel splňuje podmínky dle § 4 odst. 2 geologického zákona, tedy disponuje oprávněním k hornické činnosti (vydané OBÚ pro území kraje Ústeckého, č.j. SBS 24577/2021/OBÚ-04/1) a je pro účely vedeného správního řízení bezúhonný. V dané věci je žadatelem Česká republika, přičemž SÚRAO je organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu pro zajišťování činností spojených s ukládáním radioaktivního odpadu. Statut a plán činnosti SÚRAO je určován usnesením vlády ČR. Bližší zkoumání bezúhonnosti je tedy v této souvislosti bezpředmětné. Žádost konečně obsahuje veškeré obligatorní podklady dle § 4 odst. 2 geologického zákona, přičemž byla k výzvě ministerstva v průběhu řízení doplněna o další podklady fakultativní, které ministerstvo shledalo potřebnými pro vlastní posouzení návrhu.

IV.

Posouzení návrhu, vypořádání námitek účastníků řízení a vyjádření dotčených orgánů

Po uvedené úvaze přistoupilo ministerstvo k věcnému posouzení žádosti.

Úvodem vypořádání jednotlivých námitek Ministerstvo konstatuje, že rozsah reakce na konkrétní námítky (třeba i nekonkrétní a případně i spekulativní) souvisí, co do šíře odůvodnění, s otázkou hledání míry – proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námítky odvolatele (např. viz rozsudek NSS ze dne 28.05.2009, č.j. 9 Afs 70/2008 – 130, dostupný na www.nssoud.cz), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi

implicitní (což připouští i judikatura Ústavního soudu či NSS) – tzn., že na určitou námitku lze reagovat i např. tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře – a vyvrácení jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (srov. Nález ze dne 29.03.2013 – 30, č.j. 8 Afs 41/2012 – 50, bod 21, nebo ze dne 06.06.2013, č.j.1 Afs 44/2013 30, bod 41, popř. ze dne 03.07.2013, č.j. 1 Afs 17/2013 – 50, bod 17).“ Analogicky ministerstvo dále odkazuje na judikát Městského soudu v Praze č.j. 10 Af 48/2014 ze dne 08.02.2017 (viz str. 6 rozsudku nahoře) cit.: „Soud před posouzením jednotlivých námitek uvádí, že povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Odpověď na podstatné námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (srov. např. rozsudky NSS ze dne 14.02.2013, č.j. 7 As 79/2012-54, ze dne 29.08.2013, č.j. 7 As 182/2012-58, ze dne 19.02.2014, č.j. 1 AFs 88/2013-66.)“. Podobně je uvedeno v rozsudku NSS č.j. 4 As 89/2019 – 69, který nabyl právní moci 03.07.2019, v odst. (38) – cit.: „Požadavek na řádné odůvodnění rozsudku nezahrnuje povinnost soudu poskytnout žalobci odpověď na každý jednotlivý argument, respektive reagovat na argumenty uvedené v žalobě způsobem, který žalobce očekává.“ Přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost správních orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly, viz také podle rozsudku NSS ze dne 28.05.2009 č.j. 9 Afs 70/2008 – 130 cit.: „by tento přístup zejména u velmi obsáhlých podání vedl k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení.“

V rámci samotného věcného projednání pak ministerstvo postupovalo ve smyslu § 22a odst. 1 geologického zákona přiměřeně dle § 4a téhož právního předpisu. Současně respektovalo, pokud jde o otázku vazby pravidel pro stanovení průzkumného území pro ložiskový průzkum a pro zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu jejich přiměřeného užití dle § 34 odst. 2 horního zákona, resp. obdobného užití dle § 22a odst. 1 geologického zákona, výklad obou zmíněných pravidel provedený opakovaně Nejvyšším správním soudem při rozhodování ve věcech obdobných právě posuzované, dle kterého cit.: „...stavbu hlubinného úložiště je potřebné ... posuzovat jako jeden ze zvláštních zásahů do zemské kůry. Z druhého odstavce tohoto ustanovení (pozn. § 34 odst. 2 horního zákona) vyplývá, že se na uvedené zásahy včetně vyhledávání a průzkumu přiměřeně použije § 11 horního zákona, který se jinak vztahuje na vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a výhradních ložisek nevyhrazených nerostů a stanoví, že tuto činnost lze provádět jen na průzkumném území stanoveném podle zvláštního předpisu. Tímto předpisem je geologický zákon, konkrétně jeho ustanovení § 22a a § 4a. Ze znění § 22a geologického zákona plyne, že je při vyhledávání a průzkumu vhodné lokality pro zvláštní zásah do zemské kůry potřeba postupovat „obdobně“ jako by se jednalo o vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, tj. v režimu podle § 4a geologického zákona. Z uvedeného plyne, že vůdčím principem užití příslušných ustanovení geologického zákona je právě princip přiměřenosti. Zvláštní zásahy do zemské kůry jsou činností výrazně odlišnou od vyhledávání a průzkumu ložisek výhradních nerostů, činností relativně nově upravenou..., užívají se při ní relativně nové technologie a činnost může sledovat jiné cíle z hlediska společenského i ekonomického. Je tedy pochopitelné, pokud se „pravidla hry“ dle geologického zákona pro průzkum a dobývání nerostů nepoužijí mechanicky, ale naopak „jen“ přiměřeně na zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu § 34 horního zákona. Tímto prizmatem je třeba také korigovat

výklad § 22a odst. 1 geologického zákona a slova „obdobně“, které je v tomto ustanovení poněkud nevhodně užito, přičemž nevhodnost je patrná z účelu právní úpravy a výslovného znění § 34 odst. 2 horního zákona.” (blíže např. rozsudek NSS ze dne 15.08.2019, č.j. 9 As 121/2018-47, nebo rozsudek NSS ze dne 29.05.2020 č.j. 2 As 377/2018-61).

Ministerstvo v rámci uvedeného postupu z důvodu procesní ekonomie předně prověřovalo, zda není dán některý z důvodů pro obligatorní zastavení řízení ve smyslu ustanovení § 4a odst. 5 a 6 geologického zákona, neboť při existenci takové skutečnosti bylo by další projednávání věci bezpředmětné. Na základě dále uvedeného dospělo ministerstvo k závěru o tom, že důvody pro zamítnutí žádosti o stanovení PÚZZK v tomto případě dány nejsou.

Dle § 4a odst. 5 písm. a) geologického zákona ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území zamítne, pokud se navržené průzkumné území zcela nebo z části překrývá s územím již stanoveným pro stejný nerost jinému zadavateli nebo se stanoveným dobývacím prostorem. V navrhované ploše se nenachází žádné průzkumné území, které by bylo možno považovat za kolidující ve smyslu první části zmiňované podmínky. Pokud jde o její druhou část, vyplývá z úřední činnosti ministerstva a z obsahu a podkladů žádosti doložených žadatelem, že se v ploše navrhovaného PÚZZK okrajově nachází část dobývacího prostoru Boršov, ID 70566, stanoveného ve prospěch organizace KAVEX - GRANIT HOLDING a.s., Lobežská 107/41, 326 00 Plzeň, ve kterém je povolena hornická činnost podle plánu zajištění (v současnosti je ložisko netěženo). Dle závěru ministerstva existence DP Boršov důvodem pro zamítnutí žádosti v tomto případě není. Na daný případ totiž nelze aplikovat ustanovení § 2 odst. 4 geologického zákona o obecném členění etap ložiskového průzkumu, na jehož základě, s odkazem na § 4a odst. 5 písm. a) geologického zákona, je překážkou pro stanovení průzkumného území pro fázi vyhledávání existence dobývacího prostoru z toho důvodu, že v rozsahu dobývacího prostoru lze provádět průzkum těžební. V tomto případě je nezbytné vzít v potaz specifika účelu navrhovaného PÚZZK, které nesouvisí s vyhledáváním ložiska nerostných surovin, jež by bylo v rámci DP Boršov již těženo, nýbrž o vyhledávání vhodných geologických podmínek pro umístění hlubinného úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva, které s těžným ložiskem nijak nesouvisí.

Z tohoto důvodu, při přiměřené aplikaci § 4a geologického zákona v kontextu popsanych specifik předmětu řízení o stanovení PÚZZK Hrádek, dospělo ministerstvo k závěru o neexistenci kolize předvídané v ustanovení § 4a odst. 5 písm. a) geologického zákona. Ze stejných důvodů není dán ani související důvod dle navazujícího § 4a odst. 5 písm. b) téhož právního předpisu. Jak vyplývá z výše již uvedeného, ministerstvo nezjistilo ani důvody dle § 4a odst. 5 písm. c) geologického zákona, neboť žadatel prokázal požadovanou bezúhonnost a disponuje platným oprávněním k hornické činnosti, přičemž žadateli nebylo v posledních deseti letech ani zrušeno žádné průzkumné území podle ustanovení § 21 geologického zákona, tedy pro opakované porušení povinností stanovených žadateli zákonem, či rozhodnutím vydaným dle geologického zákona.

Ministerstvo se dále zabývalo důvody pro obligatorní zamítnutí žádosti o stanovení PÚZZK dle § 4a odst. 6 geologického zákona. Pokud jde o soulad návrhu se Surovinovou politikou ČR či Politikou životního prostředí, tyto se otázek spojených s vyhledáváním vhodného úložiště pro umístění radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva nezabývají. Nicméně co do posouzení zájmu České republiky ohledně řešení otázky ukládání radioaktivní odpadů a vyhořelého jaderného paliva, je namístě poukázat na celou řadu dokumentů, které svědčí o zájmu ČR na vyhledávání lokality vhodné z hlediska její geologické stavby pro umístění hlubinného úložiště. V první řadě je nutné zmínit usnesení vlády ČR ze dne 26. srpna 2019 č. 597/2019, kterým byla ve vazbě na ustanovení § 108 odst. 1 atomového zákona schválena aktualizovaná Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v ČR.

Východiskem pro její aktualizaci byly požadavky vyplývající ze Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19.07.2011, kterou se stanoví rámec společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Pro účely řízení o stanovení PÚZZZK Hrádek je podstatné, že dle hlavních zásad koncepce je základní strategií ČR pro zneškodnění vyhořelého jaderného paliva jeho přímé uložení do hlubinného úložiště, přičemž nakládání s radioaktivními odpady („RAO“) a vyhořelým jaderným palivem („VJP“) a příprava hlubinného úložiště jsou prováděny v souladu se všemi legislativními požadavky, mezinárodními doporučeními a na úrovni současného poznání ve světě. V souladu s uvedenou koncepcí probíhá výběr vhodných lokalit úložiště v několika fázích postupného zužování počtu a plošného rozsahu lokalit. V případě navrhovaného PÚZZZK Hrádek se jedná o druhou etapu vyhledávání, kdy budou prováděna detailní geofyzikální, geochemická, hydrogeologická a geotechnická měření s využitím hlubokých vrtů pro získání jedinečných a potřebných informací. Průzkumné práce budou probíhat za účelem definování vlastního horninového bloku pro potenciální umístění hlubinného úložiště a stanovení jeho vlastností. Geologické práce mají za úkol přinést data pro účely detailního popisu a výběru finální a záložní lokality hlubinného úložiště. Dalším strategickým dokumentem, který se zabývá danou problematikou, je politika územního rozvoje jako celorepublikový nástroj územního plánování, jehož hlavní úlohou je mj. určovat priority územního rozvoje. Aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky ukládá MPO ve spolupráci se SÚRAO „provést výběr finální a záložní lokality hlubinného úložiště se zohledněním oprávněných zájmů dotčených obcí a krajů a za jejich účasti“ nejpozději v roce 2030.

Ministerstvo se v rámci objektivitu zabývalo i možností umístění radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva v úložišti v jiném členské státě EURATOM. Ministerstvo v tomto ohledu poukazuje na ustanovení čl. 4 odst. 1 směrnice 2011/70/Euratom, dle kterého je obecnou zásadou konečná odpovědnost každého členského státu za nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivními odpady, které v tomto státě vznikly, a obcemi rovněž zmiňovaný čl. 4 odst. 4, dle kterého se radioaktivní odpad uloží primárně v tom členském státě, v němž vnikl, pokud nedojde k dohodě o uložení v jiném členském státě. Ministerstvo v této souvislosti zdůrazňuje, že předmětem tohoto správního řízení je stanovení průzkumného území pro vyhledání vhodné lokality pro umístění úložiště, nikoli jakýkoli krok směřující k jeho výstavbě. Stanovení PÚZZZK a následný průzkum v současnosti vybraných lokalit ve fázi vyhledávání přirozeně neznamená, že v budoucnu nemůže být uzavřena dohoda ve smyslu čl. 4 odst. 4 směrnice 2011/70/Euratom. Tato možnost však současně nezabavuje Českou republiku povinnosti postupovat ve smyslu výše uvedených zásad odpovědnosti za vzniklé radioaktivní odpady a vyhořelé jaderné palivo a jejich uložení na území ČR a souvisejících povinností činit kroky potřebné k vybudování úložiště, jehož nezbytným předpokladem je vyhledání vhodné lokality. Právě k tomuto účelu má být stanoveno navrhované PÚZZZK, neboť členský stát musí být ve smyslu podaných zásad směrnice 2011/70/Euratom v uvedeném ohledu aktivní, přičemž opačný postup, tedy primární prověřování možností zbavit se radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva uložení v jiném členském státě, by byl v rozporu s těmito mezinárodními závazky.

Z týchž důvodů ani nepovažuje ministerstvo za účelné a možné podrobněji se zabývat alternativou dalšího zpracování vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů namísto jeho ukládání. Nelze přirozeně předjímat, zda a jakým způsobem bude v budoucnu možné případně zpracovávat radioaktivní odpad namísto jeho ukládání do izolovaných struktur. To však není předmětem řízení o stanovení PÚZZZK pro účel vyhledání vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště, přičemž ministerstvo odkazuje na výše již řečené ohledně závazku ČR aktivně směřovat k nastavení technického zabezpečení ukládání VJP a RAO, a to na základě současného stavu poznání, které zahrnuje rovněž alternativní možnosti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem. Je paradoxem, a to opět platí

v globálním měřítku, že současné ukládání vyprodukovaných radioaktivních odpadů na dočasných lokalitách na povrchu představuje ve srovnání s meziskladem i trvalým úložištěm v geologické struktuře neskonale větší bezpečnostní riziko. Veřejnost se bez vážnějších protestů smiřuje s riziky povrchového skladování, které se při zakonzervování statu quo stává řešením trvalým. Často navrhovaná náhradní řešení, zvláště citovaný reprocesing jaderného paliva, zřejmě nejsou reálnou alternativou komplexně řešící problém ani v budoucnosti. Kromě nepochybných rizik při přepracování jaderného paliva zůstává stále část materiálu nezpracovatelná a otázka trvalého uložení tohoto rezidua je nadále aktuální. Nutno také dodat, že přepracování vyhořelého jaderného paliva bez radioaktivních odpadních produktů je fyzikálně i chemicky nemožné i v čistě teoretické rovině.

Ministerstvo se dále zabývalo možnou existencí jiných veřejných zájmů, které by převyšovaly zájem na stanovení PÚZZK Hrádek. Pro následující hodnocení je nezbytné poukázat opět na specifika řízení o stanovení PÚZZK pro vybudování hlubinného úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva a rozlišovat, zda je převaha toho kterého zájmu poměřována v rozsahu průzkumných prací pro fázi vyhledávání či pro fázi „dalšího využití“ území, v tomto případě tedy umístění a výstavby potenciálního hlubinného úložiště. Ministerstvo rovněž při následujících úvahách respektovalo právní názor Nejvyššího správního soudu, dle kterého v případě povolení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry pro účely vybudování hlubinného úložiště RAO a VJP cit.: *„...geologický průzkum zde má sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Daná lokalita představuje jen jednu z mnoha alternativ. Proto ani není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze směřující k samotné realizaci výstavby úložiště. K této realizaci nakonec může, ale nemusí dojít. Geologický průzkum zde slouží pouze k tomu, aby SÚRAO získala potřebné prvotní informace o tom, zda je daná lokalita vhodná. Je přitom pravděpodobné, že v šesti ze sedmi předem vybraných lokalit (pozn. v současném řízení po zúžení výběru tří ze čtyř lokalit) k navazujícím fázím vůbec nedojde. Za této situace by bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého... Navíc samotný výběr úložiště pro další fáze povolovacích řízení budou nepochybně určovat právě výsledky geologického průzkumu samotného. Proto požadavek poměrování „dalších veřejných zájmů“ se zájmem na „dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska“ by mohl ve svém důsledku být technicky nesplnitelný, jestliže určité parametry hlubinného úložiště bez provedení průzkumu zjistit nelze“.* (blíže např. rozsudek NSS ze dne 15.08.2019, č.j. 9 As 121/2018-47). Nelze tak tedy přisvědčit souvisejícím návrhům dotčených obcí nebo DO požadujících vyhodnocení konkurujících zájmů nejen pro fázi průzkumu, nýbrž rovněž pro fázi umístění úložiště či pro finální výběr lokality.

Pokud jde o zájem na stanovení PÚZZK Hrádek, ministerstvo poukazuje v první řadě na výše již řečené ohledně existence mezinárodních závazků ČR směřujících mj. k vyhledávání lokality vhodné pro umístění úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva. Tento zájem tak lze nepochybně považovat za zájem veřejný o vysoké hodnotě. Pokud jde o jeho váhu, je ministerstvo především toho názoru, že lokalit vhodných pro umístění hlubinného úložiště je vzhledem k potřebám zejména geologické stability území v rámci území ČR omezené množství, v současnosti jde o čtyři vhodné lokality. Ministerstvo poukazuje v této souvislosti např. na dokument „Výzkumná podpora pro bezpečnostní hodnocení hlubinného úložiště. Hodnocení vhodnosti lokality pro umístění úložiště VJP a RAO z hlediska dlouhodobé bezpečnosti. Lokalita Hrádek – technická zpráva“ (TZ 281/2018), který obsahuje komplexní výčet kritérií pro zkoumání vhodnosti lokality a stav jejich dosavadního poznání. Tato kritéria lze rozdělit do kategorií zahrnující faktory jako geologická charakteristika území, hydrogeologické vlastnosti lokality, její transportní vlastnosti, stabilita, faktory zvyšující pravděpodobnost intruze člověka

do lokality či slučitelnost vlastností horninového masivu s inženýrskými bariérami, které zahrnují celou řadu jednotlivých kritérií. Prezentované hodnocení těchto kritérií ve stavu jejich dosavadního poznání dokládá potřebu jejich bližšího zkoumání v rámci geologických prací v navrhovaném PÚZZK Hrádek, krom toho však rovněž dokládá potřebu komplexnosti posuzování vhodné lokality a jedinečnost situace, pokud by byla všechna kritéria vyhodnocena jako splněná. Tím, že lokalita Hrádek byla v rozsahu těchto kritérií zařazena mezi čtyři potenciálně vhodné lokality, je deklarována její výjimečnost co do dosavadního plnění uvedených kritérií, která ve spojení s výše uvedenými mezinárodními závazky činí zájem na dalším podrobnějším průzkumu lokality v rámci navrhovaného PÚZZK Hrádek naléhavým a významným.

Pokud jde o potenciálně konkurenční veřejné zájmy, lze v první řadě poukázat na nepochybný veřejný zájem na sociálním a ekonomickém rozvoji oblasti a životním prostředí a zdraví obyvatel dotčených územních celků.

Socioekonomické vlivy a zdravotní rizika

Ve stanovisku Krajského úřadu Kraje Vysočina byla uvedena v souvislosti se socioekonomickými dopady finálního záměru žadatele podmínka, na které má být vázáno vyhodnocení pořadí vhodných lokalit z pohledu rozložení a hustoty osídlení a jeho vývoje z hlediska číření radioaktivní látky. Ministerstvo tyto podmínky, které svým obsahem notně přesahují problematiku fáze stanovení průzkumného území, odmítlo do svého rozhodnutí implementovat z toho důvodu, že se netýkají předmětu řízení, nýbrž samotného potenciálního hlubinného úložiště a jeho možného dopadu do okolí. Jak bylo však výše uvedeno, tato fáze nemůže být v případě PÚZZK předmětem hodnocení. Pokud bude v budoucnu uvažováno o preferenci konkrétní finální lokality k umístění úložiště, bude stupeň a hustota osídlení dotčené oblasti nepochybně jedním z podstatných hodnotících kritérií. Stejně tak je mylný názor, že předchozí hodnocení při zužování lokalit bylo provedeno na základě průzkumných prací umožněných ministerstvem. Ministerstvo stanovilo průzkumné území, kde byly provedeny průzkumné práce vyúsťující do závěrečné zprávy s hodnocením geologických (v širším smyslu slova) vlastností lokality. Tyto výsledky byly jedním z kritérií pro zmiňované hodnocení kandidátských lokalit a pro zúžení počtu těchto vhodných lokalit.

Dotčené obce dále doložily podklady svědčící o nesouhlasu místní samosprávy a obyvatel s budováním hlubinného úložiště v dané lokalitě a stanovením PÚZZK, a to konkrétně výčtem referend konaných v dotčených obcích. Zástupci dotčených obcí také před zahájením ústního jednání demonstrativně podepsali „Doktrínu (Čertova) Hrádku“, tedy společné prohlášení k zajištění ochrany národních zdrojů pitné vody za účelem zachování možnosti adaptace na probíhající změny klimatu. K těmto ministerstvo uvádí, že na jednu stranu vnímá výrazný a dlouhodobý nesouhlas samosprávy a obyvatel obcí v dotčené lokalitě s možnou přípravou budování hlubinného úložiště VJP a RAO včetně stanovení průzkumného území, na stranu druhou ovšem nemůže být tento nesouhlas sám o sobě důvodem pro zamítnutí žádosti o stanovení PÚZZK. K otázce referend je potřeba připomenout, že v souladu s ustanovením § 6 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů ("zákon o místním referendu") se v místním referendu rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Samostatná působnost obce je vymezena v ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěřil zákon. Samostatná působnost obce tedy v žádném případě nemůže zahrnovat záležitosti, které jsou zákony svěřeny správním úřadům jako výkon

státní správy, a tudíž o těchto záležitostech se ani nemůže konat místní referendum. To znamená, že důsledkem místního referenda může být vázanost představitelů obce výsledkem místního referenda při výkonu samostatné působnosti, v ostatních případech může mít jen konzultativní povahu. V daném případě bylo předmětem místního referenda uložení určitého postojů obce k záležitosti patřící do pravomoci státní správy, tudíž referendum mohlo mít pouze konzultativní povahu. S ohledem na to, že proces výběru vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště má za sebou již několik fází, je zřejmé, že nynější lokality byly vytipovány tak, aby vyhovovaly požadavkům pro výstavbu jaderného zařízení zejména z hlediska současných znalostí o geologické stavbě ČR a také, aby nebyly situovány do blízkosti velkých sídel, aby se nenacházely na území národního parku, či chráněné krajinné oblasti, aby nebyly v blízkosti státních hranic. Při hodnocení lokalit se dřívější studie zabývaly problematikou energetiky a spojů, vodohospodářských sítí, ochranných pásem vodních zdrojů a zátopových území, silniční a železniční dopravy, letecké dopravy, ochrany přírody a krajiny, nerostných surovin a horninového prostředí a také ochrany kulturních a historických hodnot. Je tedy zřejmé, že další veřejné zájmy vysoké priority byly již dříve zkoumány, váženy a zohledněny a lokality, včetně lokality Hrádek, byly navrženy tak, aby výše uvedené veřejné zájmy nebyly dotčeny, nebo byly dotčeny v co nejnižší míře. Z výše uvedeného vyplývá, že takové veřejné zájmy, které by mohly převážit nad zájmem na vybudování jaderného zařízení, byly již dříve vyloučeny. Tato skutečnost je zřejmá i ze stanovisek a vyjádření účastníků řízení, kteří jako veřejný zájem prezentovali zejména nesouhlas občanů dotčených obcí. Souhlas všech obcí se nepodařilo získat ani na jedné lokalitě. Zamítavá stanoviska dotčených obcí, jako účastníků řízení, ministerstvo hodnotí jako veřejný zájem obcí na jejich dalším rozvoji, který by v případě vybudování hlubinného úložiště byl podle jejich názoru omezen. Není pochyb o tom, že obce mají právo na vlastní rozvoj, na druhou stranu existují takové záměry, a vybudování hlubinného úložiště mezi ně rozhodně patří, kde lze takové právo obce omezit. V tomto duchu lze odkázat i na rozsudek NSS ze dne 29.05.2020 č.j. 2 As 377/2018 – 61, ve kterém je mimo jiné v odst. [27] uvedeno cit.: *„Ve fázi bližšího zkoumání nadějných lokalit obvykle není možno s jistotou říci, že konkrétní lokalita nebude pro trvalé úložiště vhodná s ohledem na zájmy obce, na jejímž území se nachází, či konkrétních tam žijících lidí. Výběr lokality pro trvalé úložiště musí být založen na posouzení řady kritérií, mezi nimiž nicméně klíčová budou kritéria opírající se o geologický průzkum všech nadějných lokalit a srovnávající jejich geologické parametry. Teprve budou-li známy parametry vhodnosti nadějných lokalit z hledisek geologických, dají se tyto parametry pro účely konečného výběru poměřovat s dalšími hledisky, mezi nimi i lokálními zájmy. Jinak řečeno, nejprve je nutno mít dostatek informací o míře geologické vhodnosti jednotlivých nadějných lokalit a teprve poté je možno na základě těchto informací provést konečný výběr.“* Případně odst. [28] cit.: *„Místní komunity v nadějných lokalitách zásadně nemají právo geologickému průzkumu a jiným způsobům zjišťování relevantních podkladů pro výběr bránit. Nemají právo „utnout již v zárodku“ úvahy o tom, že by případně lokalita na území jejich obce mohla být trvalým úložištěm. Trvalé úložiště je věcí veřejného zájmu vysoké míry důležitosti; pokud bude určitá lokalita při férovém zohlednění relevantních hledisek vybrána jako místo pro trvalé úložiště, musí se místní komunita ve prospěch tohoto veřejného zájmu „obětovat“... ..Nikdo však nemá právo prosazení veřejného zájmu, například vybudování trvalého úložiště, zabránit jen proto, že jeho případné negativní dopady nechce ve své blízkosti („not in my backyard“).“* O tom, zda vůbec a případně kde bude nakonec úložiště vybudováno, však nemůže rozhodnout ministerstvo v řízení o stanovení průzkumného území tím, že průzkumné území stanoví, nebo je zamítne. Jak bylo výše uvedeno, pro potřeby eventuální výstavby hlubinného úložiště musí zejména geologická stavba území splňovat celou řadu přísných kritérií, přičemž výběr lokalit, u kterých lze s určitou mírou pravděpodobnosti splnění těchto kritérií předpokládat, je vzhledem k jejich unikátnosti přirozeně omezený. Zájmem státu je vybudovat hlubinné úložiště v místě, které zajišťuje co nejlepší izolaci

vysoce radioaktivního odpadu a co nejvyšší bezpečnost. Co se týče zmiňované „doktríny“ a zájmu na ochraně vod odkazuje ministerstvo na další body odůvodnění níže.

Z důvodu transparentnosti ministerstvo požádalo žadatele o doplnění informací ohledně vyhodnocení vlivů možných geologických prací a vlivů hlubinného úložiště na výskyt radonu. K tomuto je nutné zopakovat, že předmětem tohoto správního řízení je stanovení průzkumného území, nikoli umístění hlubinného úložiště, proto se ministerstvo zabývalo mírou radonového rizika ve vazbě na potenciální průzkumné práce, nikoli budování hypotetického úložiště. Žadatel k výzvě ministerstva doplnil návrh s tím, že pro účely tohoto řízení vyplývají z tohoto hodnocení následující podstatné skutečnosti. Radon je plyn vznikající radioaktivním rozpadem radia a je součástí rozpadové řady uranu. Uran se vyskytuje ve všech horninách, přičemž nejmenší koncentrace jsou v sedimentárních horninách, následují metamorfované horniny a nejvyšší koncentrace jsou v horninách magmatických (např. granity). Radon je přeměnou z uranu uvolňován do mezivrstevních prostor a trhlin v geologickém podloží, odkud putuje do vrchních vrstev půdních horizontů, odkud vniká do atmosféry, kde je rozptýlován. Důlní činnost může ovlivňovat výskyt radonu v atmosféře, avšak ani při monitoringu emisních zdrojů radonu při důlní činnosti a na objektech těžebních zbytků (odvaly, větrací šachty, odkaliště) v oblastech těžby uranu v zahraničí se nepodařilo prokázat, že by tento vliv působil v širším okolí nad oblast bezprostředního okolí důlního díla. Jak žadatel rovněž uvádí, při technických pracích v rámci PÚZZK (vrtné a kopné práce) nebude zasahováno do horninového podloží se zvýšenými (ložiskovými) koncentracemi uranu. Proto nebudou tyto technické práce působit zvýšení hodnot objemové aktivity radonu ve vnějším prostředí, přičemž vliv těchto prací na koncentraci radonu bude zanedbatelný. Na tomto základě dospělo ministerstvo k závěru o tom, že míra radonového rizika a její eventuelní změny nejsou natolik významné, aby byly překážkou stanovení PÚZZK Hrádek.

Ochrana přírody a krajiny

Na pomezí socioekonomických, zdravotních a environmentálních zájmů stojí problematika ochrany povrchových a zejména pak podzemních vod. Relevantními z hlediska předmětu řízení a hodnocení existence a váhy konkurujících veřejných zájmů tak byly shledány některé námitky vznesené zástupci dotčených obcí v písemném podání (nutno opět podotknout, že většina námitek je směřována přímo vůči hlubinnému úložišti a jeho možnému ovlivnění oblasti a nejsou tak z pohledu věci rozhodnutí relevantní, ačkoliv si právní zástupce dotčených obcí myslí opak). Dotčené obce postavily většinu svých námitek právě hlavně na ochraně vod případně spojené s ochranou klimatu. Jedním z hlavních dokumentů, které dotčené obce předložily je tzv. *Strategie „2021-2030“ národních zdrojů pitné vody v lokalitě (Čertův) Hrádek*, kterou sepsal Mgr. et Bc. Luboš Kliment (právní zástupce dotčených obcí). Tento dokument ze široka popisuje lokalitu Hrádek jako „národní“ zdroj pitné vody, který je nutno chránit. Kromě lokálních zdrojů pitné vody (ať už povrchových nebo podpovrchových) jsou v dokumentu zmiňovány i další, blízké zdroje či vodní nádrže (některé zatím jen plánované). Dotčené obce ve svém vyjádření předložily, mimo jiné důkazy, také odborný posudek České geologické služby na zmiňovaný dokument. Ministerstvo nechce v žádném případě nijak bagatelizovat ochranu vod a uvědomuje si sílu tohoto veřejného zájmu, nicméně musí souhlasit s posudkem České geologické služby. Ačkoliv byl zmiňovaný dokument sepsán se značným entuziasmem, chybí mu hlubší odborný náhled na věc (z pohledu geologie, hydrogeologie) a bohužel obsahuje některé zavádějící informace. Z odborného hlediska je těžko představitelné, že by se ve zdravém (nezvětralém) horninovém masivu tvořeném krystalickými horninami mohl vyskytovat jakýkoliv hlubší (stovky metrů) zdroj pitné vody, natož pak národního významu. V předmětné lokalitě se dle dosavadních výsledků geologických a hydrogeologických výzkumů jedná především o lokální zdroje vod z mělkého oběhu v deluviálních sedimentech, případně přípovrchových tektonicky či jinak

rozrušených částech horninového masivu, které jsou obecně většinou dotovány atmosférickými srážkami. Předpoklad většího hlubšího oběhu vod v neporušeném horninovém masivu je fyzikálně nemožný. K případným možným obavám ze ztráty vody ve stávajících podzemních zdrojích lze uvést, že dle vyjádření žadatele budou v rámci geologických prací využívány jak vrty stávající (monitoring, odběry vzorků), tak nové vrty, které budou vždy umístovány v místech, kde je předpoklad proudění podzemní vody a nejsou umístovány v blízkosti vrtů stávajících, aby bylo zabráněno střetu zájmů. Umístění takového vrtu je vázáno na souhlas vlastníka. Riziko ztráty je tedy minimální s tím, že všechny hluboké vrty budou izolovány tak, aby mělké zvodně nebyly ovlivněny. Mělké vrty pak sice budou zasahovat mělkou podzemní vodu, avšak tyto vrty nebudou čerpané, tudíž k ovlivnění mělkých podzemních vod nemůže docházet. Vzhledem ke geologické stavbě území nemůže docházet ani k „provrtání“ hluboké zvodně, neboť v žulových vrstvách se hluboké zvodně nenacházejí s tím, že do hlubokých vrstev voda maximálně při vhodných podmínkách prolíná. Ostatní zamýšlené průzkumné práce (kopané sondy) budou zaměřeny úzce lokálně, místně i časově, a za běžně dodržovaných podmínek provádění těchto prací nepředstavují riziko ani pro podzemní ani povrchové zdroje pitné vody. Ministerstvo vyjádření žadatele akceptuje, přičemž je toho názoru, že minimální rizika spojená s ohrožením podzemních vod, která budou při plánování a provádění průzkumných prací sledována, zájem na ochraně podzemních vod vůči výše prezentovanému zájmu na stanovení PÚZZK nefavorizují. V podobném duchu je potřeba nahlížet i na ochranu povrchových vod. Ministerstvo má za to, že adekvátním příspěvkem pro ochranu těchto veřejných zájmů a prevenci rizik spojených s průzkumnými pracemi je jednak vypracování projektu geologických prací, který bude respektovat všechny podmínky provádění těchto prací dle složkových zákonů, a zároveň jeho poskytnutí dotčeným obcím a informační povinnost žadatele vůči těmto obcím, pokud budou plánovány a prováděny geologické práce na jejich katastrálních územích, a to ve smyslu podmínek tohoto rozhodnutí.

Na stranu druhou však nelze považovat za relevantní námitky obcí stran nedostatečného vypořádání návrhu s otázkou vlivu případné stavby vlastního úložiště na podzemní a povrchové vody, neboť tato, ve smyslu výše již řečeného, přesahuje rámec tohoto správního řízení. Ministerstvo pouze dodává, že řešení otázky možného vlivu umístění hypotetického úložiště na povrchové a podzemní vody je jedním z cílů plánovaných průzkumných prací, jak dokládá již zmíněný dokument „Hodnocení vhodnosti lokality pro umístění úložiště VJP a RAO z hlediska dlouhodobé bezpečnosti. Lokalita Hrádek – technická zpráva“ (TZ 281/2018). Tentýž dokument rovněž dokládá, že žadatel si je přítomnosti zdrojů podzemní vody vědom. Zmiňované pásmo hygienické ochrany III stupně a žádost o jeho zapracování do své žádosti žadatel po výzvě ministerstva splnil. Z hlediska předmětu tohoto řízení o stanovení PÚZZK je tak přiřazeno mezi ostatní zmiňované objekty ochrany vod a bude tak s ním pracováno při přípravě projektu geologických prací. Zároveň tak bude zapracováno i do následného procesu hodnocení lokalit, které ale již není předmětem tohoto řízení.

Další skupinou možných, již převážně environmentálních konkurujících veřejných zájmů, se kterými může zájem na dalším průzkumu lokality Hrádek kolidovat, jsou zájmy spojené s ochranou přírody. Na tomto místě je potřebné opět zopakovat, že toto posouzení se týká výhradně fáze stanovení průzkumného území a vlivu činností souvisejících z průzkumnými pracemi, nikoli fáze výběru finální lokality, eventuálního umístění a výstavbě hlubinného úložiště. Pro účely environmentálního vlivu stavby hlubinného úložiště bude bez ohledu na finální lokalitu zpracováno hodnocení jeho vlivu na životní prostředí a zdraví obyvatel (EIA). Z tohoto hlediska nelze považovat za relevantní převažující námitky dotčených obcí a DO, které se týkají poměřování zájmu na vlastním umístění a výstavbě úložiště.

V první řadě je nezbytné posoudit možný dopad geologických prací v průzkumném území na hodnoty přírodní a hodnoty krajinného rázu území. V ploše navrhovaného PÚZZK se nachází celkem 7 maloplošných zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem, jejichž výčet je uveden nejen v samotné žádosti, ale dále byly zmíněny také ve stanoviscích DO. V ploše navrhovaného PÚZZK leží také jedna lokalita systému NATURA 2000, a to evropsky významná lokalita Na Oklice. Velkou část plochy navrhovaného PÚZZK Hrádek zasahuje přírodní park Čeřínek, který byl vyhlášen v roce 1985 jako oblast klidu s předmětem ochrany zachování krajinných hodnot za účelem poučení, zotavení a aktivního odpočinku občanů. Krajinné hodnoty přírodního parku jsou charakterizovány především jehličnatými a smíšenými lesy doplněnými luční vegetací podhorských smilkových luk a rašelinných luk s řadou geologických, botanických a zoologických zajímavostí. Většina horninového podloží je tvořena granitoidy, které vystupují na povrch v podobě mrazových srubů a srázů, kamenných moří či kamenných mís. Cílem zřízení přírodního parku bylo vytvořit podmínky pro zachování předmětů ochrany a jejich ochrana před poškozením nevhodnou lidskou činností. Obecně lze tedy předpokládat, že na území přírodního parku nelze bez předchozího souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody, vydaného dle § 12 odst. 2 ZOPK, vykonávat činnosti, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz anebo způsobit zničení, poškození nebo rušení dochovaného stavu tohoto území - v nezastavěném území zejména (mimo jiných omezení) umístování nebo povolování staveb, zařízení nebo výrobků plnících funkci stavby včetně případů, pro které není vyžadováno povolení ani opatření stavebního úřadu či změny vodního režimu a snižování retenční schopnosti pozemků jejich odvodňováním, zásahy do přírodního charakteru vodních toků, odstraňování stromořadí, sadů, remízů a břehových porostů či těžba hornin a nerostů. Nelze dle názoru ministerstva vyloučit, že některé geologické práce, zejména pak práce kopné, či některá zařízení, jejichž umístění nad povrchem terénu bude nezbytné pro realizaci prací vrtných, mohou dočasně narušit krajinný ráz v konkrétním místě. To se týká zejména dočasného umístění vrtných souprav, nádob na zachytávání odpadních vod při provádění vrtných prací či dočasných deponií ovzorkované horniny z realizovaných průzkumných vrtů. Tento eventuální negativní vliv však bude vždy dočasný, přičemž povinností žadatele bude ve všech případech uvést dotčené pozemky do původního stavu. Každý potenciálně negativní zásah pak bude, v případě naplnění zákonných podmínek, individuálně posouzen příslušným orgánem ochrany přírody postupem dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v rozhodném znění (dále jen ZOPK).

Další přírodní hodnoty dotčeného území jsou vymezeny v rámci územně plánovací dokumentace některých z obcí, jejichž území je zahrnuto do návrhu PÚZZK, jako skladebné prvky územního systému ekologické stability (ÚSES) úrovně regionální. Nejvýznamnější prvky ÚSES jsou soustředěny v plochách regionálních biocenter Čertův Hrádek a Přední skála a navazujících regionálních biokoridorů nebo jejich částí Čertův hrádek – Přední skála, Prachatický les-Čertův hrádek, Čertův hrádek I-Panský les a Křemešník-Čertův hrádek, které se nachází většinou v centrální části navrhovaného průzkumného území. Na existenci prvků ÚSES poukazuje jak žadatel, tak účastníci řízení z řad dotčených obcí a DO.

K otázce konkurence návrhu na stanovení PÚZZK a existence uvedených prvků ÚSES ministerstvo uvádí, že plochy, které jsou vydaným územním plánem vymezeny pro plnění funkce ÚSES, smějí být využívány pouze tak, aby nedošlo ke snížení jejich ekologické stability, resp. tak, aby ekologická stabilita byla zachována, případně zvyšována; za nepřípustné je v takových plochách považováno zejména umístování staveb. Jde-li o části systému, které již funkci ÚSES plní, v územním plánu jsou zpravidla vymezeny jako plochy přírodní. K postupnému vytváření spojitě funkční sítě ÚSES je však třeba doplnit chybějící části biokoridorů – proto jsou tyto části vymezeny překryvnou funkcí nejčastěji v plochách zemědělských nebo lesních, výjimečně v plochách rekreace. Podmínky využití území v plochách biocenter a biokoridorů ÚSES se liší podle funkce skladebných částí. V plochách biocenter nelze umísťovat stavby, v plochách

biokoridorů jsou některé stavby za určitých podmínek přípustné. Podmínky využití ploch ÚSES v územně plánovací dokumentaci musejí být vždy stanoveny s ohledem na zachování funkčnosti biocenter nebo biokoridorů, resp. jejich funkce nesmí být do budoucna potlačena. Samotné stanovení PÚZZK není v rozporu s ochranou ÚSES ve smyslu výše uvedeného, nicméně v zájmu vyvážení obou střetávajících se zájmů stanovilo ministerstvo podmínku č. 4, v jejímž smyslu bude povinností žadatele respektovat prvky ÚSES vymezené v územních plánech jednotlivých obcí v ploše navrhovaného PÚZZK a plánovat práce spojené se zásahem do pozemku včetně dopravní obsluhy mimo plochy vymezených ÚSES.

Uvedené platí obdobně pro ochranu v lokalitě přítomných maloplošných zvláště chráněných území, významných krajinných prvků a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které konkrétně zmiňují ve svých stanoviscích k posuzovanému návrhu jak dotčené obce, tak dotčené DO. Významným krajinným prvkem je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled či přispívá k udržení její stability. Na základě § 3 odst. 1 písm. b) ZOPK jsou významnými krajinnými prvky bez dalšího lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. Krajina dotčená plochou navrhovaného PÚZZK Hrádek je tvořena celou řadou těchto významných krajinných prvků, mezi které lze zařadit zejména v celé ploše se vyskytující vodní plochy a související drobné vodní toky či lesní komplexy. Rovněž v těchto případech není samotné stanovení PÚZZK v rozporu s ochranou významných krajinných prvků, nicméně i v tomto případě platí podmínka č. 4, jejímž smyslem je minimalizovat zásahy v plochách významných krajinných prvků na nezbytné případy. V těchto nezbytných případech pak je zákonnou povinností žadatele v situaci, kdy zásahem ve spojení s průzkumnými pracemi může docházet k poškození nebo zničení konkrétního významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, opatřit si předem souhlas příslušného orgánu ochrany přírody. Rovněž je pak nutné upozornit na v dotčené lokalitě evidovaný výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, na které ve svých vyjádřeních poukazují hlavně DO (blíže Nálezová databáze AOPK). Dle § 49 odst. ZOPK jsou zvláště chráněné druhy rostlin chráněny ve všech svých vývojových stádiích a všech nadzemních i podzemních částech, chráněn je rovněž jejich biotop. Je zejména zakázáno tyto rostliny sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji či s nimi obchodovat. Stanovení průzkumného území není s těmito zákazy v rozporu, avšak nelze vyloučit, že některé geologické práce mohou vést k jejich porušení. Žadatel tak bude povinen ve smyslu podmínky č. 4 tohoto rozhodnutí umísťovat průzkumné práce spojené se zásahem do pozemku mimo lokality výskytu těchto zvláště chráněných druhů rostlin, v nezbytném případě bude povinností žadatele opatřit si výjimku z uvedených zákazů pro konkrétní zásahy ve smyslu § 56 ZOPK, k jejímuž vydání je příslušným Krajský úřad Kraje Vysočina. Totéž platí v případech, pokud by prováděním geologických prací mělo docházet k porušení zákazů na ochraně zvláště chráněných druhů živočichů ve smyslu § 50 ZOPK.

Dotčené obce v posledním doplnění svého vyjádření z 18.07.2024 odkázaly na dokument Biologický screening vybraných lokalit pro umístění HÚ, Lokalita Hrádek, Technická zpráva 719/2023, který dle názoru dotčených obcí potvrzuje dosavadní tvrzení, která se týkala existence kolidujících veřejných zájmů na ochraně životního prostředí v lokalitě Hrádek. Tento dokument však nechal zpracovat sám žadatel jako jeden z paralelních výzkumů oblasti (sám žadatel na něj ostatně odkazoval i v žádosti, že se v době její podání zpracovává) a tedy dokládá, že si je žadatel vědom kolidujících veřejných zájmů na ochraně přírody a krajiny. Výsledky a závěry tohoto dokumentu jsou pro žadatele důležité a budou jistě využity nejen při zpracování projektu geologických prací, ale i při konečném hodnocení dané lokality.

Ochrana zemědělského půdního fondu

Jedním z možných střetů zájmů je i ochrana zemědělského půdního fondu („ZPF“). K otázce ochrany ZPF byl žadatel vyzván k doplnění své žádosti, které žadatel následně zaslal 02.08.2023. K tomuto bodu ministerstvo opět odkazuje na posloupanost a možnosti provádění geologických prací, které bude možné provádět až po vypracování projektu geologických prací a jeho předložení krajskému úřadu k vyjádření. Stejně jako ostatní střety zájmu je tedy i možný střet zájmu na ochraně ZPF řešen až při vypracování projektu geologických prací. Obecně lze uvést, že v případě provádění krátkodobých geologických prací menšího rozsahu nedojde buď k žádnému nebo maximálně k dočasnému záboru ZPF po dobu nezbytně nutnou k provedení prací (podobně jako u jiných průzkumů ať už ložiskových, inženýrskogeologických či hydrogeologických). U plánovaných hlubokých vrtů, u kterých je předpoklad provádění prací (i následných měřičských) v řádu jednoho až několika měsíců, lze uvažovat taktéž o maximálně dočasném záboru ZPF. Ostatně jak žadatel správně ve svém doplnění cituje podmínku nutnosti získání souhlasu s odnětím půdy ze ZPF – tento souhlas je nutný pouze v případě, kdy si práce geologického průzkumu vyžádají více než jeden rok (viz § 8 odst. 3 zákona č. 344/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů: *„Pokud si práce spojené s geologickým a hydrogeologickým průzkumem a s budováním, opravami a údržbou nadzemních a podzemních vedení vyžádají odnětí zemědělského půdního fondu na dobu delší než jeden rok včetně doby potřebné k uvedení dotčených pozemků do původního stavu, jsou provozovatelé těchto prací povinni požádat orgán ochrany zemědělského půdního fondu o souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu (5 9).“*). Vzhledem k tomu, že průzkumné práce (resp. sondy), které nebudou vhodné pro další využití (např. vrty pro následný hydrogeologický monitoring) budou po jejich provedení likvidovány a dotčené pozemky budou vráceny do původního stavu, lze předpokládat, že dopad plánovaných geologických prací do ZPF bude minimální.

Dopravní a technická infrastruktura

Pokud jde o možný střet zájmu na průzkumu lokality a stanovení PÚZZK Hrádek s veřejným zájmem prezentovaným ochrannými pásmy dopravní a energetické infrastruktury, z podkladů žádosti vyplývá, že stanovení PÚZZK není s těmito zájmy v rozporu. V dotčené lokalitě je umístěna poměrně chudá síť dopravní infrastruktury v podobě sítě pozemních komunikací III. třídy. Z energetických zařízení jsou v lokalitě umístěna nadzemní vedení vysokého a nízkého napětí. Oblastí dále prochází lokální úseky středotlakého plynovodu a podzemní telekomunikační rozvody. Bude povinností žadatele při umísťování jednotlivých geologických prací respektovat tuto infrastrukturu včetně jejích ochranných pásem a situovat tyto práce mimo ně. V opačném případě bude povinností žadatele postupovat dle zvláštních právních předpisů a zajistit případných souhlas s činností v ochranném pásmu zařízení u věcně příslušného subjektu.

Památková ochrana

Další oblastí střetu zájmů, která je žadatelem prezentována, je památková ochrana lokality. Dle závěrů ministerstva ani zájem na památkové ochraně jednotlivých objektů či lokalit, kterých si je žadatel, jak plyne z obsahu návrhu vědom, není v bezprostředním rozporu se stanovením PÚZZK Hrádek. Je opět nezbytné lokalizovat budoucí geologické práce mimo památkové chráněné objekty a jejich ochranná pásma nebo archeologické lokality. Při průzkumu je nutné dodržovat zvláštní pravidla památkové ochrany dle zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak ustanovení § 9 odst. 3 zákona, tedy počínat si tak, aby žadatel nezpůsobil nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí a neohrožoval zachování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek, a § 22 odst. 2 zákona ohledně oznamování stavební činnosti v archeologické lokalitě, potažmo pak § 23 zákona v případě zjištění archeologického nálezů.

K dalším námitkám účastníků řízení z řad dotčených obcí nebo DO, které nejsou zahrnuty ve výše uvedených úvahách, uvádí ministerstvo následující.

V rámci transparentnosti ministerstvo požádalo žadatele o doplnění aspoň rámcových parametrů hlubinného úložiště (bod 6). Byť parametry možného budoucího úložiště nejsou předmětem tohoto správního řízení, ministerstvo požádalo o tyto informace zejména ve vztahu k ověření adekvátnosti navrhovaných hranic PÚZZK. Vyzvalo žadatele, aby tyto parametry doplnil, což žadatel učinil v rámci doplnění žádosti doručeného ministerstvu dne 02.08.2023. Všem účastníkům řízení bylo toto doplnění poskytnuto k vyjádření. Dotčené obce v dalším průběhu řízení již nevznesly k parametrům úložiště další připomínky, pouze okomentovaly tuto část doplnění jako jednu z klíčových z hlediska posouzení rozsahu možného budoucího zásahu této stavby do jiných kolidujících zájmů. Ministerstvo ale vzalo parametry možného úložiště pouze v úvahu při posouzení navrženého rozsahu PÚZZK Hrádek, přičemž dospělo k závěru o tom, že návrh rozsahu PÚZZK je k uvažované podobě hlubinného úložiště adekvátní. Další posouzení zamýšlené stavby a kolidujících zájmů není předmětem tohoto řízení.

Ohledně často opakovaného požadavku ze stran účastníků obcí či DO, aby součástí žádosti byl projekt geologických prací, bez kterého nelze vyhodnotit intenzitu zásahu do práv účastníků řízení či do pravomocí DO, uvádí ministerstvo, nad rámec řečeného výše, že žádost obsahuje, pokud jde o plánované geologické práce, veškeré náležitosti dle § 4 odst. 2 písm. e) geologického zákona, rozvedené v obsahu žádosti dostatečně pro poznání skutkového základu řízení a rozhodnutí ve věci samé. Ministerstvo přes uvedené vyzvalo žadatele k upřesnění plánovaných geologických prací, přičemž tak učinilo v zájmu informování dotčených obcí pro účely formulace jejich stanoviska k návrhu PÚZZK. Žadatel v doplnění žádosti ze dne 02.08.2023 v bodu 9 podrobněji popsal plánované geologické práce v podrobnosti např. počtu a parametrů jednotlivých vrtů. Všem účastníkům řízení bylo toto doplnění poskytnuto k vyjádření. Dotčené obce v dalším průběhu řízení odkázaly na své původní vyjádření a vyjádření Magistrátu města Jihlavy, odboru životního prostředí.

Současně k uvedenému bodu je ministerstvo, v souladu se stanoviskem žadatele k tomuto požadavku, toho názoru, že projekt geologických prací může následovat až po vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území, neboť musí obsah podmínek tohoto rozhodnutí respektovat. Právě výsledek tohoto řízení je pro rozsah a způsob plánovaných geologických prací určující - následný projekt geologických prací musí zapracovat podmínky, za kterých je průzkumné území stanoveno, a které pravidelně řeší minimalizaci negativních dopadů průzkumných prací na další zájmy v dotčeném území. Ministerstvo dále také upozorňuje na ustanovení § 5 odst. 3 vyhlášky č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je uvedeno, že součástí projektu geologických prací je rozhodnutí o stanovení PÚ. Je tedy logické, že žadatel musí nejprve získat PÚ a následně zpracovává projekt geologických prací.

Ministerstvo také obdobně vyhodnotilo jako předčasný požadavek Krajského úřadu Kraje Vysočina uvést v tomto rozhodnutí podmínky vztažené k realizaci prací spojených se zásahem do pozemku (zajistit provedení hodnocení vlivu zamýšlených technických prací na zájmy chráněné podle části druhé a páté zákona o ochraně přírody a krajiny, jehož součástí má být návrh opatření k vyloučení nebo alespoň zmírnění negativního vlivu na obecně nebo zvláště chráněné části přírody, nebo návrh náhradních opatření (§ 67 zákona o ochraně přírody a krajiny). Ministerstvo znovu odkazuje na § 6 odst. 3 geologického zákona ze kterého vyplývá, že krajský úřad se k projektu geologických prací vyjádří z hlediska zájmů chráněných zvláštními předpisy, a proto je potřeba řešit případné střety zájmů až při schvalování projektu geologických prací (případně jednotlivých etap). Projekt technických prací, který je nedílnou součástí projektu

geologických prací, obsahuje mimo jiné i návrh opatření k řešení střetů zájmů chráněných zvláštními předpisy - viz § 5 odst. 2 písm. f) výše zmiňované vyhlášky č. 369/2004 Sb. To znamená, že teprve ve fázi zpracování projektu technických prací je žadatel povinen zjištěné střety zájmů projednat s příslušnými orgány a navrhnout nejlepší řešení z hlediska jejich ochrany. Rozhodnutí o stanovení PÚZZK nenahrazuje žádné rozhodnutí orgánů státní správy či samosprávy, příslušných k ochraně objektů či zájmů chráněných zvláštními zákony. Další požadavek Krajského úřadu Kraje Vysočina, aby byly v rozhodnutí zahrnuty podmínky, na které bude vázáno vyhodnocení pořadí vhodných lokalit neshledalo ministerstvo důvodným, neboť vyhodnocení lokalit není předmětem tohoto správního řízení.

Dotčené obce dále ve vyjádření z 01.06.2023 poukazují na nutnost nezávislého a odborného určení, doložení a posouzení veřejných zájmů v lokalitě Hrádek. Dotčené obce požadují ověření skutečností prostřednictvím nezávislých institucí a požadují jejich vyjádření ve věci, a to Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., dále ověření znaleckým posudkem doc. Mgr. Aleše Bajera, Ph.D. z Ústavu geologie a pedologie Mendelovy univerzity v Brně a výslechem výše zmíněného znalce. K tomuto bodu má ministerstvo za to, že jsou z pohledu předmětu řízení nadbytečné. Jak uvádějí dotčené obce: *„Cílem zpracovávaného znaleckého posudku by mělo být posouzení vlivu (množství a kvality) vody vytékající z důlního díla (úložiště jaderného odpadu) na povrchovou vodu, do které bude vyústěna, která je pak užívána jako zdroj pitné vody pro hromadné zásobování obyvatelstva.“* Je tedy patrné, že cílem posudků by opět mělo být až hlubinné úložiště, o kterém ale není toto správní řízení. Nadto, jak bylo uvedeno výše v odstavci týkajícím se ochrany veřejného zájmu na ochraně vod, jedním z cílů plánovaných průzkumných prací je právě detailní poznání hydrogeologických a hydrologických vlastností dotčené oblasti.

Z námitek uplatněných dotčenými obcemi v rámci podání stížnosti a vlastního vyjádření dotčených obcí zbývá námitka porušování Aarhuské úmluvy z důvodu vyloučení veřejnosti z vedeného správního řízení (dle dotčených obcí bylo ve správním řízení odepřeno právo jednotlivcům a veřejnosti prosazovat svoje oprávněné zájmy). Dle dotčených obcí dále ve vztahu k výběru lokality pro výstavbu hlubinného úložiště radioaktivního odpadu z Aarhuské úmluvy vyplývá, že účast veřejnosti musí být zajištěna v počáteční fázi, tedy ve fázi rozhodování o výběru lokality pro umístění hlubinného úložiště, kdy jsou ještě všechny možnosti otevřené. K této námitce ministerstvo uvádí, že má za to, že v platném legislativním rámci ohledně úzce specifikovaného okruhu účastníků řízení dle § 4a odst. 2 geologického zákona, vyšlo veřejnosti i jednotlivcům vstříc tím, že nařídilo ústní jednání s možností přítomnosti veřejnosti. Veřejnost i jednotlivci se tedy mohli seznámit nejen s průběhem správního řízení, ale i se samotným záměrem. Pravdou je, že vzhledem k výše zmíněnému okruhu účastníků nemají veřejnost ani jednotlivci přímou možnost zasahovat do správního řízení, podávat námítky či připomínky, nicméně tohoto svého práva mohou využít prostřednictvím svých volených zástupců obce, kteří takto získané podněty mohou formulovat do oficiálního stanoviska dotčené obce. Z tohoto pohledu bylo tedy dle ministerstva naplněna obcemi zmiňovaná dikce čl. 6 odst. 2 a 4 Aarhuské úmluvy (... *„smluvní státy jsou povinny zajistit, že dotčená veřejnost bude přiměřeně, včas a účinně informována buď veřejným oznámením, nebo individuálně, v dostatečně rané fázi procedury environmentálního rozhodování o posuzované činnosti...“*). K další části námítky ministerstvo znovu opakuje, že toto správní řízení není řízením o výběru lokality, nebo přímo rozhodováním o výběru lokality, a proto tuto část námítky neposuzovalo.

K poslední podané „Druhé námitce systémové podjatosti“ ministerstvo uvádí, že ji považuje za nedůvodnou. Jak bylo zmíněno výše, správní řízení o stanovení PÚZZK je vedeno se zákonem deklarovanými účastníky řízení, mezi které nemůže být přijat ani spolek 2.Alternativa, ani paní Ludmila Fučíková. Věcná stránka námítky systémové podjatosti ministerstva z hlediska

vzájemné provázanosti žadatele (SURAO) a České geologické služby (ČGS) potažmo ministerstva, je opakováním již dříve řádně vypořádané námitky systémové podjatosti (viz výše), proto se k ní ministerstvo nebude vyjadřovat. Co se týče uvedeného údajně nezákonného postupu SURAO, totiž provádění průzkumných prací, přestože se řízení o stanovení PÚZZK teprve vede, uvádí ministerstvo následující. Dle dotčených obcí provádí SURAO ve spolupráci s ČGS nezákonné geologické práce charakteru geologického mapování, sběru povrchových vzorků hornin, zemin a vod a identifikace dalších geologických fenoménů, např. projevy tektonických poruch na povrchu, sesuvná území a významná prameniště. Tyto práce sice opravdu spadají dle výkladu pod zákonnou definici geologických prací, nutno ale podotknout, že geologické mapování (v režimu regionálního výzkumu) jako takové, prováděné ČGS kdekoliv na území celé České republiky, je součástí výkonu státní geologické služby, kterou je ČGS pověřena a ke kterému nemusí být stanoveno průzkumné území. Nejedná se o výzkum ani průzkum ložiska za účelem výpočtu zásob (provádění ložiskového průzkumu), kdy je provádění geologických prací podmiňováno stanovením průzkumného území, ale o povrchové výzkumné práce bez zásahu do pozemku v režimu volného vstupu do krajiny, směřující k poznání širší geologické stavby (rozhraní horninových těles, projevů tektoniky atd.) České republiky. Na jednotlivá zákonná ustanovení geologického zákona, na která poukazují dotčené obce je opět nutno nahlížet z pohledu předmětné věci tohoto správního řízení, tedy o stanovení PÚZZK. Důvodem pro stanovení tohoto průzkumného území není nalezení ložiska vyhrazeného nerostu nebo průzkum výhradního ložiska nevyhrazeného nerostu, přesto však, jak již bylo výše zmíněno, pro stanovení PÚZZK platí obdobný postup (srov. § 4 odst. 8) geologického zákona), případně jak je uvedeno v ustanovení § 22a odst. 1) geologického zákona: *„Při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry podle zvláštních právních předpisů se postupuje obdobně jako podle § 4a a 4b.“*. Ministerstvo zde odkazuje na výše uvedený právní výklad slova „obdobně“ tak, jak byl uveden v rozsudcích NSS. Zároveň je také vhodné na tomto místě poukázat na výklad § 3 a speciálně odst. 2) geologického zákona, jak je uveden v publikaci VÍCHA, O. *Zákon o geologických pracích. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020. Zde je uvedeno cit.: *„Výslovně se zde stanoví, že projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce bez odpovědného řešitele geologických prací mohou vědecké ústavy,... nebo Česká geologická služba. Tato výjimka však platí pouze v případě, kdy nejsou naplněny předpoklady uvedené v odstavci 1. Tedy pokud geologické práce nejsou prováděny v rámci podnikatelské činnosti, nejsou prováděny se zásahem do pozemku, nebo pokud jejich výsledky neslouží k plnění práv a povinností orgánů veřejné správy. Tyto vyjmenované právnické osoby při provádění geologických prací, které nespadají do kategorií uvedených v odstavci 1 pod písm. a) až c), nejsou organizací a zák. o geologických pracích se na ně nevztahuje. Vztahují se na ně pouze ta ustanovení zák. o geologických pracích, která jsou obecně platná a nevztahují se přímo na organizaci...“*. ČGS pak zároveň nespĺňuje ani další definice organizace, tak jak jsou uvedeny v ustanovení § 5a horního zákona ani v ustanovení § 3a zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v platném znění.

Dotčené obce v této námitce také zmiňují jedenáctiměsíční úmyslnou nečinnost ministerstva (od doby podání doplnění první námitky systémové podjatosti 01.12.2023). K tomu ministerstvo upozorňuje, že ministr životního prostředí rozhodl o této námitce usnesením ze dne 25.01.2024 (viz výše) a že opakované odmítání výsledků řešení dotčenými obcemi nelze klást ministerstvu za vinu. Lze rovněž poukázat na to, že správní řízení se protahuje zejména v důsledku hojného využívání procesních práv obcemi (podání a doplnění stížnosti, žádosti o prodloužení lhůty k vyjádření, doplňování vyjádření a opakované podání námitek systémové podjatosti vše s velkým množstvím důkazů). Tento postup obcí jakožto účastníků řízení je sice legitimní, na druhé straně je pak ovšem nutno počítat s tím, že vypořádat všechny tyto úkony ze strany

správního orgánu tak, aby byly dodrženy všechny zákonné náležitosti, je odborně i časově náročné. Nelze pak v žádném případě namítat úmyslnou nečinnost.

Vzhledem k v minulosti vypořádané námitce systémové podjatosti je i bezpředmětný dotčenými obcemi požadovaný výslech ředitele SURAA a výslech ředitele ČGS.

V.

K výroku rozhodnutí

Na základě výše uvedeného posouzení žádosti, stanovisek dotčených orgánů, návrhů a vyjádření účastníků řízení dospělo ministerstvo k závěru o stanovení PÚZZZK Hrádek, jak vyplývá z obsahu výrokové části tohoto rozhodnutí.

V řízení byly prokázány důvody pro další průzkum lokality. Z výše již uvedených důvodů žádosti (zejména ve znění jejího doplnění ze dne 02.08.2023) a jejích podkladů vyplývá, že dosavadní stav poznání lokality sice umožňuje dílčí závěr o její vhodnosti z hlediska stanovených hodnotících kritérií, avšak stupeň poznání lokality nedovoluje jednoznačné závěry o naplnění těchto kritérií včetně případných kritérií vylučujících. Uvedenou potřebu dalšího průzkumu lokality je nutno dát do souvislosti s důležitostmi, jaká procesu vyhledávání lokality vhodné k umístění hlubinného úložiště RAO a VJP svědčí na základě mezinárodních závazků ČR a potřeb řešení problému ukládání zejména VJP při současném využívání jaderného paliva k výrobě elektrické energie. Základní charakteristikou vědeckého zkoumání je, že objasněním jednoho problému vyvstávají nové otázky. Vzhledem k tomu, jak je výše citováno, že každý nový poznatek přináší nové otázky, je průběžné doplňování a korekce věcných podkladů dokladem zodpovědného přístupu k výběru finální lokality. Doplnění existujících a pořízení nových geologicko-geofyzikálních dat za účelem vytvoření reálné srovnávací hladiny pro posouzení vhodnosti kandidátských lokalit považujeme za bezpodmínečně nutné i pro zodpovědné vyloučení některých lokalit z finálního výběru.

Pokud jde o plošný rozsah PÚZZZK Hrádek, polohu vrcholových bodů a průběh jeho hranic, dospělo ministerstvo na základě obsahu žádosti, podrobnějšího zdůvodnění návrhu a geologických map území k závěru o tom, že navrhované parametry odpovídají míře dosavadního poznání geologické stavby území a hydrogeologických podmínek lokality. Stanovené průzkumné území zahrnuje zejména homogenní bloky moldanubických magmatitů (granity typu Čeřínek nebo Eisgarn) a je situováno v dostatečné vzdálenosti od oblastí s výskytem nevhodného geologického prostředí metamorfovaných hornin (podrobněji viz část I odůvodnění tohoto rozhodnutí). PÚZZZK rovněž respektuje rozsah případného hlubinného úložiště.

Ministerstvo v zájmu maximalizace ochrany zájmů, které mohou být dotčeny prováděním průzkumných prací v rámci PÚZZZK Hrádek, stanovilo podmínky, které bude žadatel povinen zohlednit při konceptu projektu geologických prací a vlastním průzkumu v rámci průzkumného území. Toto rozhodnutí současně nezbavuje žadatele povinností, které mu plynou ze zvláštních právních předpisů, pokud tyto jejich splněním podmiňují realizaci činností zamýšlených v rámci geologického průzkumu lokality.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů po jeho oznámení podat rozklad k ministru životního prostředí, který o rozkladu rozhodne, a to podáním u Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy IV, Mezírka 1, 602 00 Brno.

Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Včas podaný rozklad má podle ustanovení § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek.

otisk úředního razítka

RNDr. Miroslav Rokos

ředitel odboru výkonu státní správy IV

podepsáno elektronicky

Příloha: Situace PÚZZK Hrádek

Rozdělovník

obdrží (do datové schránky):

Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů, Dlážděná 6, Praha 1

Městys Dolní Cerekev, Dolní Cerekev 107, 588 45 Dolní Cerekev
Městys Nový Rychnov, Nový Rychnov č.p. 87, 394 04 Nový Rychnov
Obec Boršov, Boršov 17, 588 05 Dušejov
Obec Cejle, Cejle 100, 588 51 Batelov
Obec Hojkov, Hojkov 64, 588 05 Dušejov
Obec Milíčov, Milíčov 56, 588 05 Dušejov
Obec Mirošov, Mirošov – Jedlov 10, 588 05 Dušejov
Obec Rohozná, Rohozná 113, 588 44 Rohozná u Jihlavy
všichni k rukám právního zástupce: Mgr. et Bc. Luboš Kliment, Ždírec 99, 588 13 Polná

Stejnopis obdrží na vědomí po nabytí právní moci:

Magistrát města Jihlavy, odbor životního prostředí a zemědělství, Masarykovo náměstí 97/1, 586 01 Jihlava
Městský úřad Pelhřimov, odbor životního prostředí, Pražská 2460, 393 01 Pelhřimov
Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství, Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Obvodní báňský úřad pro území krajů Královéhradeckého, Pardubického, Libereckého a Vysočina, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové
Ministerstvo průmyslu a obchodu, Na Františku 32, 110 15 Praha 1
Ministerstvo životního prostředí, odbor geologie
Česká geologická služba, Klárov 131/3, 118 21 Praha 1
Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Senovážné náměstí 9, 110 00 Praha 1